Π. ΠΟΣΤΙΣΣΕΦ

ΤΟ ΠΡΟΤΟ ΠΑΡΤΙΖΑΝΙΚΟ ΤΥΝΓΥΣΙΚΟ ΑΠΟΣΠΑΖΜΑ

ΥΚΡΑΝΙΚΟ ΚΡΑΤΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ
ΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΙΟΝΟΤΙΤΟΝ
ΜΑΡΙΥΠΟΛΙ 1934

ГРАЖДАНСКАЯ
ВОЙНА
В ОЧЕРКАХ

П. ПОСТЫШЕВ.

ПЕРВЫЙ ПАРТИЗАНСКИЙ ТУНГУССКИЙ ОТРЯД

ОТВЕТ. РЕДАКТОР. И. САРБЕЙ
ПЕРЕВОД. А. ДИМИТРИУ.
ТЕХ. РЕДАКТОР. Н. ПЕТРОС.

УКРГОСНАЦМЕНИЗДАТ
1934

Ο ΕΜΦΙΛΙΟΣ
ΠΟΛΕΜΟΣ
ΣΕ ΚΡΟΚΙ

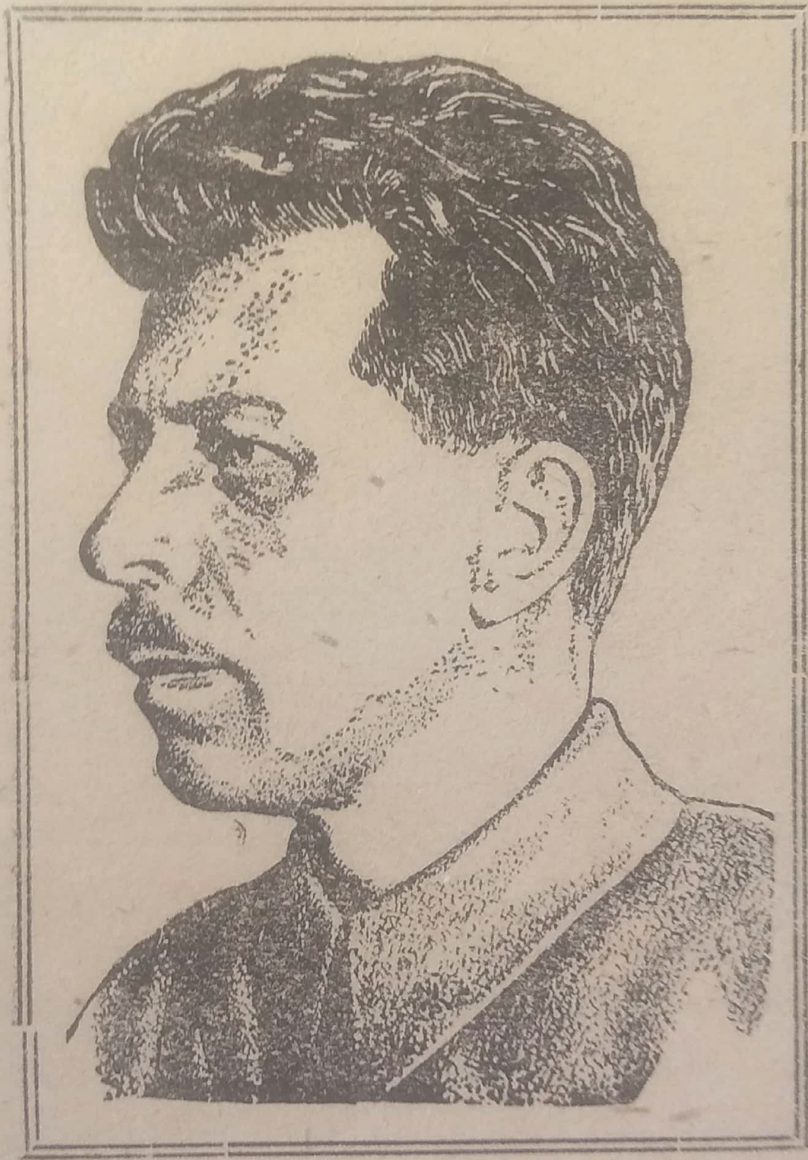
Π. ΠΟΣΤΙΣΣΕΦ

Το προτο ΠΑΡΤΙΖΑΝΙΚΟ ΤΥΝΓΥΣΙΚΟ ΑΠΟΣΠΑΖΜΑ

ΥΚΡΑΝΙΚΟ ΚΡΑΤΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΟΝ
ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΙΟΝΟΤΙΤΟΝ
ΜΑΡΙΥΠΟΛΙ
1934

— Επιτράπικε για εκτίποσι 21-XI-1934—
Εκδοτικὸ εθνικόν μιονοτ. 49-Ε. Τιράζζ 1000
Γορλίτ 1666 — Αριθμός παρανκελίας 3994

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙ ΑΠΤΟ ΡΥΣΙΚΟ:
Α. ΔΙΜΙΤΡΙΥ.
ΙΠΕΦΘΙΝΟΣ ΣΙΝΤΑΧΤΙΣ:Γ. ΣΑΡΠΕΙ
ΔΙΟΡΘΟΤΙΣ: Ν. ΠΕΤΡΟΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ι ανάμνισες τυ ς. Πόςτιςςεφ για τον αγόνα τον κόκινον παρτιζάνον ενάντια στυς μπελογβαρντέιτςυς ίνε αναμφίβολα πολί ενδιαφὲρυςες για τιν εργατικί κε κολχόζικι νεολέα-μας.

Χριαζύμαςτε τέτια βιβλὶα για να ςιδέςυμε τον αγόνα τις νεολέας-μας στο μέτοπο τυ ςοςιαλιςτικύ χτίςιμυ μ' όλο τον πριν απ' αφτό το χτίςιμο αγόνα τυ κόματος κε τις εργατικὶς τάκςις ενάντια στυς εκμεταλεφτές για τι νίκι κε τι στερέοςι τις ςοβιετικὶς εκςυςὶας.

Ο ιροικός αγόνας τις Κόκινις γβάρντιας, τον παρτιζάνικον αποςπαζμάτον κε τυ Κόκινυ στρατύ εκςαςφάλιςε τι νίκι τις ςοβιετικὶς εκςυςίας πάνο στι ντόπια κε τιν κςένι αντεπανάςταςι κε τυς μπελογβαρντέιτςυς. «Ι μεγάλι τιμί τυ οργανοτί τον νικόν-μας, λὲι ό ςιν. Στάλιν, ανίκι στι μεγάλι κολεχτίβα τον προτοπόρον εργατόν τις χόρας-μας —στο Ροςικό κομυνιςτικό κόμα». Μόνο κάτο απτιν καθοδίγιςι τυ κόματος ι εργάτες κ' ι χοριάτες τις Σοβιετικίς Ροςίας μπορύςανε να νικίςυνε ς' όλα τα μέτοπα τυ εμφὶλιυ πολὲμυ.

Ι κοματικές οργάνοςες τυ κράι τις Μακρινίς Ανατολίς καθοδιγύςαν όλο τον αγόνα τον παρτιζάνικον αποςπαζμάτον στι Μακρινί Ανατολὶ. Ι ιςτορία τις κοματικίς οργάνοςις τις Μακρινίς Ανατολίς στιν περίοδο τυ εμφίλιυ πολέμυ ενάντια στυς ιντερβέντες κε τυς μπελογβαρντέιτςυς για τιν εκςυςία τον ςοβιέτ, για το ςοςιαλιζμό ίνε στενά ςιδεμένι με το όνομα τυ ς. Πόςτιςςεφ.

Ο Πάβελ Πετρόβιτζ Πόστισσεφ, όντας ο πιο επιφανίς πολιτικός καθοδιγιτίς κ' εμπσιχοτίς τυ παρτιζάνικυ κινίματος στι Μακρινί Ανατολί, με χτιπιτές γραμές, με τιν απλότιτα, πυ τυ ιδιάζι, καθρέφτισε στις ανάμνισές-τυ τον ιροικό αγόνα τυ πρότυ τυνγύσικυ παρτιζάνικυ αποσπάζματος, πυ ίνε χαρακτιριστικός για όλο το παρτιζάνικο κίνιμα τυ κράι τις Μακρινίς Ανατολίς.

Αφτί εδό ι μπροσύρα μας παρυσιάζι τις ανάμνισες τυ ς. Πόστισσεφ, πυ στενογραφιθίκανε στις 3 τυ Μάρτι 1923 απτο κεντρικό κοματικό κλυμπ τις Τζιτάς κε βρέθικαν απτο Ιστπάρτ μόλις τόρα τελεφτέα στο κοματικό αρχίο τυ Νταλκραικόμ τυ ΠΚΚ(μπ).

Ι μπροσύρα τυ ς. Πόστισσεφ ίνε μια πολίτιμι παρακαταθίκι στιν ιπόθεσι τις μετάδοσις τον μεγάλον παραδόσεον τυ επαναστατικύ αγόνα στι νέα γενιά. Μα μ' αφτό δεν εξαντλίτε ι σιμασία-τις. Μέσα ς' αφτίνα έχι μια σιρά πολίτιμες παρατίρισες για τυς ιστορικύς-μας, πυ μελετύν τον εμφίλιο πόλεμο στι Μακρινί Ανατολί.

«Οργιζμένα κσεχίνισαν τα ςιντάγματα, πίρινι λάβα, που χοχλάκιζε ανάςενε ι ταιγά.

Τα νερά τυ Αμύρ κιλύςαν πὰνο ςτα κίματα κε πλαταγύςαν το προςκλιτικό διαλάλιμα ςτον αγόνα για τιν εκςυςία τον ςοβιέτ.

Ι κόκινι ςιμέα, ι ςιμὲα τυ κόπυ, κιμάτιζε πὰνο απτις βυνοςιρές κε τις ςόπκες. Σικονότανε ςτις χιονιζμένες κοριφές, έπεφτε κάτο με γλιγοράδα μετέορυ κε βύλιαζε, θαρίς ς' αγριεμένα θαλαςινά κίματα, ςτιν ταιγά, που προςκαλύςε, βοὺςε δινατά.

Στιν κοκινάδα τον χοριόν, που κεόντανε καθρεφτίζονταν ι γιγαντένιες ςιλυέτες τον εργατόν κε χορικόν.

Στα μονοπάτια τις ταιγὰς τραβὺςανε γραμί, τςακιζμένι ςτο κορμί, μα δινατί ςτο ιθικό, ςτον αγόνα ενὰντια ςτον προεόνιο εχτρό—το κεφάλεο.

«Κατάρα ςτους δίμιυς!» ακυότανε απτις δαςόδικες κιλὰδες τις ταιγὰς, χτιπύςε πὰνο ςτους βράχυς κι'ο αντὶλαλος ςκορπιζότανε ς'όλο τον κόζμο.

Ι πέτρινι πόλι τον άςπρον ςτριφογὶριζε ς'αδίναμι κακία κε ςοφιζότανε ολοένα κε νέα βαςανίζματα, ολοένα κε νέες επιβυλές για τιν ταιγὰ, που βύιζε δινατά.

Ι κόκινι ςιμέα ςικονότανε ολοένα κε πιο πςιλὰ, ὲκεε ολοένα κε πιο λαμπερά ςα ματομένι φοτιά. Ο βρόντος τις ταιγὰς ςερνότανε ςα λάβα που κάπνιζε ολοένα κε πιο ςιμά προς τιν πὸλι τον άςπρον.

Στα βαθυλόματα, ςτις κιλάδες αντιλαλύςε: «Θὰνατος ςτυς διμίυς!» — «Θὰνατος ςτυς ματομένυς κςενοφερμένυς!» αντιχύςε ςτις ςόπκες. «Στον αγόνα, ςτον αγὸνα!» προςκλιτικο-μακρόςιρτα αντιχὺςε ο αντίλαλος τις ταιγάς».

Π. Π.

ΤΟ ΠΡΟΤΟ ΠΑΡΤΙΖΑΝΙΚΟ ΤΥΝΓΥΣΙΚΟ ΑΠΟΣΠΑΖΜΑ

Σίντροφι, να με ςιχορέςετε από πριν, πυ ς' αφτί τι ςίντομι, από θίμιςι, ανάμνιςί-μυ μπορί νάχι μερικὲς ανακρίβιες.

Τον 'Αβγυςτο τυ 1918 ι τζεχο-ςλοβάκι ίχαν πάρι πια το Κραςνογιάρςκ κε το Ιρκύτςκ. Ι κραςνογβαρντέιτςι ιποχὸριςαν μαζί με τις Κεντρικές εχτελεςτικές επιτροπές τον ςοβιέτ τις Σιβιρίας [1]). Ι τζὲχι κςακολυθύςαν τιν επίθεςί-τυς. Ι Κόκινι γβάρντια όλο τον κερό αντιςτεκότανε ενάντια ςτυς τζέχυς ς' αδιάκοπες μάχες. Τ' αποςπάζματα τον κραςνογβαρντέιτςον ίχαν ιδιέτερα ςκλιρά μάχες ενάντια ςτυς τζέχυς ςτο ραιόν τις λίμνις Βαικάλις. Ι εργάτες τυ Υςυρίιςκ κε Αμύρ κρατύςανε ςιμὰ ςτο Βλαδιβοςτὸκ το κόκινο μέτοπο ενάντια ςτυς μπελογβαρντέιτςυς.

Στα τέλι τυ Αβγύςτυ απτο μέτοπο, πυ ίτανε ςιμά ςτο Βλαδιβοςτόκ, αρχίςανε νάρχυντε πλιροφορίες, ότι φάνικαν τα πρότα αποςπάζματα τον γιαπονέζικον ςτρατεβμάτον, πυ κάλιπταν τιν επίθεςι τον άςπρον ενάντια ςτυς κόκινυς. Τον ίδιο κερό το Σοβναρκόμ τις Μακρινίς Ανατολίς προςκάλεςε ςινέδριο τον εργατόν, ςτρατιοτόν κε χορικόν ντεπυτάτον τυ κρόκ. Σ' αφτό το ςινέδριο ςτεκόντανε ένα ζίτιμα: τί να γίνι παραπέρα, όταν απτο Ιρκύτςκ κάνυν επίθεςι ι τζέχι, απτο Βλαδιβοςτόκ ι μπελογβαρντέιτςι με τι βοίθια τον γιαπονὲζον;

[1]) Σίντομα λεγότανε—Τςεντροςιμπὶρ.

Ι τσεντροσιβιριανί προτίνανε στα στρατέβματά-μας να χοριστύνε σε ιδιέτερα αποσπάζματα κε να κσετιλίκσυν αμέσος τον παρτιζάνικο πόλεμο κ' ενάντια στυς τζέχυς, πυ έκαναν επίθεσι απτο Ιρκύτσκ, κ' ενάντια στυς μπελογβαρντέιτσυς κε γιαπονέζυς, πυ έκαναν επίθεσι απτο Βλαδιβοστόκ. Ιπερίσχισε ι άλι άποψι, πυ αντιπροσόπεβε ο ς. Κρασνοστζόκοφ—πρόεδρος τυ Σοβναρκόμ τις Μακρινίς Ανατολίς, πυ πρότινε να στίλυμε τ' αποσπάζματα τον κρασνογβαρντέιτσον στα σπίτια-τυς, κε τιν κιβέρνισι τις Μακρινίς Ανατολίς κ' ένα μέρος απτα κιβερνιτικά καθιδρίματα να τα εκενόσυμε στο Σβομπόντνι. Κε πριν απ' αφτό το σινέδριο ι αντιπρόσοπι τυ Τσεντροσιμπίρ προτίνανε στυς σιντρόφυς τις Μακρινίς Ανατολίς να διμιυργίσυνε μια ενιέα κόκινι διίκισι για να παλέβυμε ενάντια στυς εχτρύς με τις σινκεντρομὲνες, ενομένες δίναμες τον αποσπαζμάτον τις Μακρινίς Ανατολίς κε τις Σιβιρίας, μα ι αντιπρόσοπι τις Μακρινίς Ανατολίς απέριψαν αφτί τιν πρότασι τυ Τσεντροσιμπὶρ.

Εμένα κι' ακόμα κάμποσυς σιντρόφυς το σινέδριο τυ κράι μας έστιλε στο μέτοπο με το καθίκον να οργανόσυμε τιν ιποχόρισι τον αποσπαζμάτον απτο μέτοπο, με το καθίκον να προλάβυμε κίνο το χάσιμο τυ ιθικύ, πυ μπορύσε να ίνε απιλιτικό για τυς ὶδιυς τυς κρασνογβαρντέιτσυς. Μα ίτανε πια αργά. Τ' αποσπάζματά-μας ιποχορύσανε με τ' αμάκσια κε τα στρατέβματα τον άσπρον πίραν το καταπόδι-τυς.

Στις 3 τυ Σεπτέβρι 1918 ένα εσσελόν κρασνογβαρντέιτσι, από φορτοεκφορτοτὲς κε μεταλίστες τυ Μπλαγοβέστζενσκ, κσεκίνισε αφθόρμιτα απτο μέτοπο για το Χαμπάροβσκ. Δεν ίχαμε καμιά δινατότιτα να το κρατίσυμε.

Στις 4 τυ Σεπτέβρι το εσσελόν κσεκίνισε το βράδι απτο Χαμπάροβσκ για το Μπλαγοβέστζενσκ με το σίθιμα: «Να ιπερασπίσυμε το όμπλαστ τυ Αμύρ απτον εχτρό πυ σιμόνι».

Κσεκίνισα απτο Χαμπάροβσκ μαζί μ' αφτό το εσσελόν κε τ' άφισα στο σταθμό Βολοτζάεφκα. Το εσσελόν πίγε στιν πατρίδα-τυ, κ' εγό με τιν ικογένια-μυ τράβιξα με τι βάρκα απτο ποτάμι Τυνγύσκα κε σταμάτισα στο χοριό Σσαμάνκα, καμιά διακοσαριά χιλιόμετρα απτο Χαμπάροβσκ. Ι Σσαμάνκα ίνε ένα χοριυδάκι από 10—15 σπίτια μέσα στιν πικνί ταιγά. Σ' αφτό το χοριό έμινα έκσι μίνες. Ι μπελογβαρντέιτσι με τον αταμάνο Καλμικόφ επικεφαλίς οργιάζανε αφτό τον κερό στο Χαμπάροβσκ. Ακόμα δεν ακυότανε τίποτα για το παρτιζάνικο κίνιμα. Τίχενε να σιναντιύμαστε με μερικύς σιντρόφυς—πρόιν κρασνογβαρντέιτσυς, πυ κριβόντανε μέσα στιν ταιγά, με μερικύς ιπέφθινυς εργάτες, ιδιέτερα με το ς. Στζεπετνόφ (θαρό, λαικό κομισάρο τις πεδίας στι Μακρινί Ανατολί), πυ ίστερα τον έπιασαν ι μπελογβαρντέιτσι βαριά άροστο (αν δεν το λιζμόνισα—στι Βοστοργόφκα) κε, όπος λέγανε ι χορικί, τον έπνιξαν ι άσπρι μέσα σε μια τρίπα τυ παγομένυ ποταμύ.

Ι άσπρι άμα πίρανε το Χαμπαρόβσκ, άρχισαν τις θιριοδίες-τυς απτο ιπερβολικά σιχαμερό τυφέκιζμα τον πρόιον εχμαλότον τυ ιμπεριαλιστικύ πόλεμυ (υνκαρέζον), ίστερα τον εργατόν τυ Χαμπαρόβσκ.

Σε λίγο ι άσπρι κίριξαν επιστράτεψι. 'Ολι σχεδόν ι νεολέα, όχι μόνο ι εργατικί μα κ' ι χοριάτικι αρνίθικε αποφασιστικά να επιστρατεφτί. 'Αρχισε ι εκδίκισι τον άσπρον. Τ' άσπρα αποσπάζματα καταδίοκσις άρχισαν τα τρεχάματα στα χοριά. Ι εργάτες φίγανε στιν ταιγά. Ι χοριάτικι νεολέα έφεβγε επίσις στιν ταιγά με τα όπλα στα χέρια για να κριφτί απτιν εκδίκισι τον άσπρον. Ι νεολέα, πυ κριβότανε στιν ταιγά, μαζεβότανε σε γρύπες, σιζιτύσε, τι να κάνι κε τι θα γίνι. Κ' ι άσπρι βασανίζανε στα χοριά τυς πατέρες, τις μιτέρες κε τις γινέκες-τυς.

I διάθεσι τον χορικόν γι' αντίσταςι ενάντια στυς άσπρυς περίσεβε κάθε όρα. I νεολέα, πυ γίριζε στιν ταιγά, άρχισε γλίγορα ν' απαντάι στιν πρόσκλισι, να οργανόνετε σε παρτιζάνικα αποςπάζματα κε να εχςακολυθάι τον αγόνα ενάντια στυς μπελογβαρντέιτσυς κε τυς ιντερβέντες για τιν εχςυςία τον σοβιέτ. 'Ετσι αρχίσανε να γενιύντε τα παρτιζάνικα αποςπάζματα—στιν αρχί μικρὰ, άσκιμα οπλιζμένα.

Το οργάνομα τον παρτιζάνικον αποςπαζμάτον, το μάζομα τον δινάμεον ς' αφτά τα αποςπάζματα γίνονταν πολί γλίγορα. Το Μάρτι τυ 1919 ίχε πια στο Πριμόριε κάμποσες δεκάδες παρτιζάνικα αποςπάζματα. I άσπρι έγιναν πολί προσεχτικί, δε χονόντανε στο βάθος τις ταιγάς, φοβόντανε τα μακρινὰ χοριά, κε τα γιαπονὲζικα στρατέβματα, πυ ίτανε σκορπιζμένα στις σιδεροδρομικές γραμές τυ Υςυρίισκ κε Αμύρ, ίταν ανανκαζμένα να δυναμόνυν κε να οχιρόνυν τις φρυρές-τυς στυς σιδεροδρομικύς σταθμύς, ίταν ανανκαζμένα να σταματύν τι νίχτα τιν κίνισι τον σιδεροδρόμον κε κυβαλύσαν τα εσσελόν-τυς στι σιδεροδρομικί γραμί τι μέρα όχι αλιότικα, παρά βὰζοντας μπροστά σιδεροδρομικές ατμομιχανές, σαν προσκόπυς.

Το πρὸτο Τυνγύσσικο[1]) παρτιζὰνικο απόσπαζμά-μας γενίθικε στα μέσα-τυ 1918 στο χοριό Αρχάνκελοφκα[2]) κάτο απτο κυμάντο τυ Ιβάν Πὰβλοβιτζ Σςεβτζύκ.

Εργάτις-φορτοεκφορτοτίς, από υκρανὲζυς χοριάτες, ο Ιβὰν Πὰβλοβιτζ Σςεβτζύκ διακρινότανε για τις μεγάλες οργανοτικές ικανότιτές-τυ, τιν τόλμι κε τιν παλικαριά-τυ. Αφτός ο άνθροπος έπεχσε εχςερετικά τερὰστιο ρόλο στα χρόνια τυ εμφί-

---

[1]) Το Τυνγύσικο παρτιζάνικο απόσπαζμα πίρε τιν ονομασία-τυ απτο Τυνγύσικο βόλοςτ, τυ Χαμπαρόφσκι υγέζντ, πυ το περισότερο μέρος-τυ βρίσκετε στον αριστερὸ παραπόταμο τυ Αμύρ—το Β. Τυνγύσκα.

[2]) Το χοριό Αρχάνκελοφκα, πυ λέγετε επίσις κε Τιφοντὰεφκα, βρίσκετε στιν ακροποταμιά τυ Τυνγύσκα, πάνο κάτο 10 χιλιόμετρα απτο σταθμό Βολοτζάεφκα.

λ:υ πολέμυ ςτι Μακρινί Ανατολί ςτον αγόνα για τιν εκςυςία τον ςοβιὲτ. Τ' ονομά-τυ το ίκςεραν όλι ι χοριάτες, αρχινόντας απτα μικρά πεδιά κε τελιὸνοντας ςτο εβδομινταχρονο γεροντάκι.

Το Τυνγύςικο παρτιζὰνικο απόςπαζμα ςτιν αρχί ίχε όχι παραπάνο από καμιὰ τριανταριά ανθρόπυς. Αφτό το απόςπαζμα οργὰνοςε το «ςτολίςκο-τυ», πρότα από βὰρκες, κ' ίςτερα απόχτιςε ένα βαπόρι.

Το καθίκον τυ αποςπάζματος τις πρότες μέρες ίτανε να φιλὰγι τυς χοριὰτες τυ Τυνγύςικυ ραιόν απτις επιδρομές κε τις θιριοδίες τον μπελογβαρντέιτςον. Κι' όςο πιο γλίγορα κε δινατὰ μεγάλονε ι αντίςταςι τον παρτιζὰνον ενάντια ςτυς μπελογβαρντέιτςυς, τόςο πιο αχαλίνοτα, εματιρὰ ὰρχιςαν να φέρυντε ι μπὰντες τυ μπελογβαρντέιτςυ Καλμικόφ.

Θιμύμε, πος μπίκαν ι καλμικόφτςι ςτο χοριό Νικολὰεφκα. Το χοριό Νικολὰεφκα βριςκότανε 8 χιλιόμετρα μακριὰ απτο ςταθμό Βολοτζάεφκα[1]). Ι καλμικόφτςι μάζεπςαν τυς χοριάτες, τυς βάλανε ςτι γραμί κε τυς βαςτύςανε δέκα—δεκαπέντε λεφτὰ κάτο απτις μπύκες τον τυφεκιό, κ' ίςτερα κάθε δὲφτερο, δίχος να λογαριάζυν ύτε τα χρόνια, ὺτε τιν κινονικί θέςι, τον χτιπύςανε με το βύρδυλα.

Στιν ταιγά, ςτυς παρτιζάνυς, ςτι νεολέα έτρεκςαν κ' ι χοριάτες. Για τυς χοριὰτες όλι ι ελπίδα να γλιτόςυν ίταν ι κόκινι παρτιζάνι.

Αφτό έγινε ςτο πρὸτο εκςάμινο τυ 1919.

Εκίνο τον κερό ίχε πια πολά παρτιζὰνικα αποςπάζματα κε ςτο Πριμόριε κε ςτο Πραμύριε.

Τ' αποςπάζματα ίχαν κάποτες από κάμποςες εκατοντάδες παρτιζὰνυς.

Τα παρτιζάνικα αποςπάζματα δεν οργανόνονταν αφθόρμιτα, ο αγόνας-τυς δεν ίταν αγόνας αφτοάμινας. Τα παρτιζάνι-

[1]) Πάνο-κὰτο 50 χιλιόμετρα διτικὰ τυ Χαμπάροβςκ.

κα αποςπάζματα οργανόνονταν απτυς μπολςεβίκυς. Κε κίνα τ' αποςπάζματα, πυ οργανόνονονταν δίχος μπολςεβίκυς, ίςτερα ι μπολςεβίκι τα ςκιμάτιζαν τελιοτικά κι' αναντίριτα τα καθόδιγύςαν πολιτικά. Ο αγόνας διεκςαγότανε κάτο απτο ςίθιμα: «Για τιν εκςυςία τον ςοβιέτ».

Ο παρτιζάνικος αγόνας για τιν εκςυςία τον ςοβιέτ ςτι Μακρινί Ανατολί ίχε εκςερετικί ςιμαςία. 'Ολι ςχεδόν ι εργάτες τον πόλεον φίγανε κε πίγανε ςτα παρτιζάνικα αποςπάζματα τυ Πριμόριε κε Πριαμύριε. Ο βαςικός πιρίνας μέςα ςτ' αποςπάζματα ίταν εργάτες. 'Ιςτερα το παρτιζάνικο κίνιμα ανκάλιαςε όλι τι χοριάτικι μάζα. Βέβεα ς' αφτί τι γενικί ένοςι τον εργαζομένον μέςα ςτα παρτιζάνικα αποςπάζματα ςινέτινε πάρα πολί όχι μόνο ι ιπερβολικά ςιχαμερί εκδίκιςι τον άςπρον ενάντια ςτυς εργαζομένυς χοριάτες κε τυς εργάτες, μα κι' ο κίντινος τις αρπαγίς τις χόρας απτυς κςένυς — γιαπονέζυς, αμερικάνυς, τζέχυς, πυ ίχαν εκίνι τιν περίοδο τ' αγίματά-τυς ςτι Μακρινί Ανατολί κε πυ ιποςτίριζαν τυς άςπρυς κε με πολεμοφόδια, κε με όπλα, κε μ' εφοδιαζμό κε με δραςτίρια ςιμετοχί ςτον ένοπλο αγόνα ενάντια ςτυς κόκινυς.

Για να χαραχτιρίςο τις θιριοδίες τον άςπρον κε τον γιαπονέζον, θα φέρο κάμποςα γεγονότα.

Στο χοριό Ντέζζνιεφκα ι άςπρι ςκότοςαν το ςτάροςτα, κατατςάκιςαν ςτο κςίλο ένα εβδομιντάχρονο γέρο. Ρίμαζαν ολάκερα χοριά, έκεαν κε κατάςτρεφαν όλι τιν περιυςία κι' όλα τα ζόα τον χορικόν.

Στο χοριό Αρχάνκελοφκα ι βαςανιζμί τον χορικόν απτυς άςπρυς πίρανε φρικόδικο χαραχτίρα. Τέςερις γέρι ιποβλίθικαν ςε απερίγραπτα βάςανα, ίςτερα κατατςάκιςαν τέςερις γέρυς ςτο κςίλο. Ο ςτάροςτας τυ χοριύ, ένας απόμαχος τυ ιμπεριαλιςτικύ πυλέμυ, ο φίλακας τυ ςκολιύ βαςανίςτικαν μπροςτά ςτα μάτια τον ικογενιόν-τυς. 'Ενας γέρος, ο πατέρας τυ βοιθύ

τυ κομαντίρυ τυ Τυνγύςικυ παρτιζάνικυ αποςπάζματος ςιν. Σςεπτιύκ, βαςανίςτικε μπροςτά ςτα μάτια τις ικογένιάς-τυ. Κρέμαςαν κάμποςυς γέρυς (γιατί ι νεολέα δεν ίτανε ςτο χοριό), άνιχςαν τα πλεβρά-τυς με τα ςπαθιά, κ' έχοςαν ςτις πλιγές-τυς παγομένα λικόπςαρα.

Τ' απόςπαζμά-μας αποφάςιςε να ςιμπλιροθί από παρτιζάνυς κε γι' αφτό κιρίχςαμε επιςτράτεπςι τυ χοριάτικυ πλιθιζμύ.

Μ' εκλέχςανε πρόεδρο τυ βόλοςτ τις Τυνγύςκας-ςαν πρόεδρος κάλεςα ςτις αρχές τυ Δεκέβρι 1919 ςινέδριο τυ βόλοςτ ςτο χοριό Βοςτοργόφκα. Σ' αφτό το ςινέδριο ο πλιθιζμός τυ βόλοςτ ιποςκέθικε ςτο επιτελίο τυ παρτιζάνικυ αποςπάζματος να ταίζι το απόςπαζμα, δίνοντας από διόμιςι χιλιόγραμα πςιμένο πςομί απτο κάθε ςπίτι, να τυ προμιθέβι το χορτάρι πυ χριάζετε για τ' άλογά-τυ, να τυ δίνι ότι όρα κι' αν ίνε όςα αμάκςια θα τυ χριαςτύνε. Σίφονα με τιν απόφαςι τυ ςινέδριυ επιςτρατέφτικαν 600 άντρες για να ςιμπλιρόςυν το Τυνγύςικο παρτιζάνικο απόςπαζμά-μας, αν κε δεν ίχαμε ςτο απόςπαζμά-μας όπλα για 600 άντρες.

Σιμά ςτο χοριό Βοςτοργόφκα πίραμε τιν αποθίκι ενός πριονιςτίριυ. Σ' αφτί τιν αποθίκι ίβραμε 200 τόνυς βρόμι, παπύτςια, βάλενκες, πριόνια, τςεκύρια, ρυκαβίτςες κι' άλα πράματα, πυ τόςο χριαζόντανε ςτ' απόςπαζμά-μας.

Τ' απόςπαζμά-μας πίρε θάρος. Οργανόςαμε ένα εργαςτίριο για τ' απόςπαζμά-μας: ράβαμε ρύχα, παπύτςια, οργανόςαμε ένα φύρνο κε μάλιςτα κ' ένα κυςτάρικο ταμπάκικο.

Ανάμεςα ςτο ςταθμό Βολοτζάεφκα κε το χοριό Αρχάνκελοφκα χτίςαμε ςτιν ταιγά μια παράνκα-ςτρατόνα. Ι παράνκα-ςτρατόνα ίτανε έτςι χτιζμένι κ' έτςι καμυφλαριζμένι, πυ με άπιρο μάτι ίτανε δίςκολο κανίς να τι δι.

Τ' απόςπαζμα ίχε το πολιτικό-τυ τμίμα. Ι δυλιά τυ πολιτικύ τμίματος ίτανε λίγο δίςκολι: δεν ίχε εκτογράφο, το

χαρτί ίτανε λίγο, κε για γραφομιχανί ύτε μπορύσε κανίς να σκεφτί. Μα εμίς γράφαμε έκλισες στυς χοριάτες, γράφαμε προκίρικσες, κε για να πλιθένυμε αφτές τις έκλισες κε προκίρικσες, διαλέκσαμε απτο απόσπαζμα τυς πιο γραματιζμένυς σιντρόφυς απτι γενική μάζα τον παρτιζάνον, πυ στιν πλιοπσιφία-τυς ίτανε λιγο-γραματιζμένι· σινίθος πλιθέναμε στο σκολιό τις προκίρικσες κε τις έκλισες για τυς χοριάτες κε τυς εργάτες. Θιμύμε καλά, πος τι νίχτα στο σκολιό με διο μικρές νκαζολαμπίτσες δίχος γιαλιά ι «γραματιζμένι» παρτιζάνι-μας γράφανε με δισκολία το ένα γράμα ίστερα απτ' άλο, αντιγράφανε τις προκίρικσες, κε μερικί απ' αφτύς, για να κάνον τι μια ί τε τιν άλι έκφρασι πιο δινατί, προσθέτανε απτον εαφτότυς κατάρες στον αταμάνο Καλμικόφ κε ιδιέτερα στιν άγριάτυ ντιβίζια. Κάποτε βρίζανε τυς χοριάτες, πυ πολεμύσαν να τριπόσυνε στιν πόλι για να πυλίσυνε κάτι, κ' ίστερα ν' αγοράσυν ότι τυς χριάζετε, ονομάζοντας αφτά τα φερσίματα προδοσιά.

Κσετιλίχτικε πλατιά ι σίνδεσι τυ ενός παρτιζάνικυ αποσπάζματος με τ' άλο στο δέφτερο εκσάμινο τυ 1919 άρχισαν να γίνυντε σίσκεπσες τον καθοδιγιτόν τον αποσπαζμάτον, κονφερέντσιες, όπυ σιζιτύσαν αποκλιστικά τα ζιτίματα τυ αγόνα, τις ενομένις επίθεσις τις ςοστίς στρατοπέδεπσις τον αποσπαζμάτον κ. τ. λ.

Το πρότο βάφτιζμα τυ πιρός για το απόσπαζμά-μας άρχισε απτο πιροβόλιζμα τον βαποριόν, πυ κυβαλύσαν κσίλα για τυς μπελογβαρντέιτσυς. Σ' αφτές τις προταρχικές ακόμα μικρές σιμπλοκές δεν ίχαμε κανένα σκοτομένο, μα πάλι ίχαμε πλιγομένυς, κε δεν ίτανε σχεδόν καμιά ιατρική βοίθια. Ίχαμε στ' απόσπαζμα ένα στρατιοτικό βοιθό γιατρύ, μα δεν ίχαμε γιατρικά, επιδέζμυς.

Στο σιδεροδρομικό σταθμό Ιν[1]) βρισκότανε μια γιαπονέζικι φρυρά, πυ ίχε τμίμα τυ γιαπονέζικυ κόκινυ σταβρύ. Ι φρυρά ίχε στις αποθίκες-τις—όπος μας ίπανε—πολί βρόμι. 'Ιχαμε πλιροφορίες, ότι ς' αφτί τι φρυρά, δεν ίνε παραπάνο από εκατό γιαπονέζι στρατιότες. Αποφασίσαμε να κάνυμε επίθεσε πάνο ς' αφτί τι φρυρά. Στιλαμε εκί ένα απόσπαζμα από καμιά εκσινταριά παρτιζάνυς. Ι γιαπονέζικι φρυρά ίταν οχιρομένι με χαρακόματα. Βρισκότανε μέσα σε μια ιδικά προσαρμοζμένι στρατόνα. Αποφασίσαμε να μπύμε ίσια στι στρατόνα, να ρίκσυμε μια μπόμπα, πυ τι φτιάσαμε με το δικό-μας τρόπο, κ' έτσι να κάνυμε να πιάσι ο πανικός τυς γιαπονέζυς στρατιότες. Στρόσαμε το πλάνο, αποφασίσαμε να κάψυμε τι στρατόνα, μα δεν κσέρο γιατί μας χάλασε το μπομποβόλο-μας—ι μπόμπα δεν έσκασε. Αρχίσαμε να πιροβολύμε στι στρατόνα. Τι στρατόνα, ίνε αλίθια, τιν κάναμε κόσκινο, μα ι γιαπονέζι μας βρέχανε με φοτιά απτα πολιβόλα. Χάσαμε ένα σκοτομένο, διο πλιγομένυς. Ιποχορίσαμε. Τιν άλι μέρα μάθαμε, ότι μέσα στι στρατόνα ίταν το όλο 70 στρατιότες, κι' απ' αφτύς σκοτόθικαν παραπάνο από 60, διλ. εκμιδενίσαμε έτσι σχεδόν όλι τι φρυρά κ' ιποχορίσαμε, δίχος να κσέρυμε, ότι έτσι ίνε ι δυλιά. 'Ινε αλίθια, ότι ι φοτιά τον πολιβόλον έκανε να χάσυμε τιν ιπομονί-μας. Δοκιμάσαμε να κάνυμε ακόμα μια έφοδο ς' αφτί τι στρατόνα, μα ι φρυρά εκίνι σιμπλιρόθικε κε ίτανε καλίτερα οπλιζμένι. Ανανκαστίκαμε να ιποχορίσυμε για δέφτερι φορά. 'Ετσι δεν πίραμε ύτε τα γιατρικά, ύτε τι βρόμι.

Νά ακόμα μερικά τα πιο χαραχτιριστικά παραδίγματα απτις μάχες τυ 1-υ Τυνγύσικυ παρτιζάνικυ αποσπάζματος.

Στο Χαμπάροβσκ βρισκότανε ι έτσι ονομαζόμενι μπάζα τυ ποταμίσιυ στολίσκυ τυ Αμύρ. Αποφασίσαμε να κάνυμε

[1]) Ο στ. Ιν βρίσκετε 100 χιλιόμετρα μακριά απτο Χαμπάροβσκ προς το Μπλαγοβέστζενσκ.

επίθεσι πάνο ς' αφτί τι μπάζα με τις ενομένες δίναμες τυ αποςπάζματος τυ ς. Σςεβτζύκ κε τυ αποςπάζματος τυ ς. Κότζνεφ, πυ δρύςε σιμά-μας (Κότζνεφ—εργάτις-σιδεροδρομικός, κομαντίρος τυ 2-υ Τυνγὺςικυ αποςπάζματος).

Πριν απ' αφτί τιν επιθεσι οργανόσαμε μια σίςκεπςι για να ςιζιτίςυμε, πος να επιτεθύμε, να ςτρόςυμε το πλάνο τις επίθεςις κ.τ.λ. Καθόμασταν όλι τι νίχτα ςιζιτύςαμε, μιλύςαμε, τέλος αποφαςίςαμε να κάνυμε τιν επίθεσι ς' αφτί τι μπάζα. 'Ιςτερα απτι σίςκεπςι, προς τα κςιμερόματα πια, καθίςαμε να προγεβματίςυμε.

Ι σίςκεπςι γινότανε ςτο χοριό Αρχάνκελοφκα τι νίχτα τις 16 προς τι 17 τυ Δεκὲβρι 1919 ςτο ςπίτι τυ κομάντίρυ τυ 1-υ Τυνγὺςικυ αποςπάζματός-μας Ιβάν Πάβλοβιτζ Σςεβτζύκ: το ςπιτάκι-τυ ίτανε μικρὺτςικο, κ' ι ικογένια τυ Ιβάν Παβλοβιτζ ίτανε τεράςτια. Τα πεδάκια κιμόντανε, ςκορπιζμένα ςτο πάτομα, κὰπιος ροχάλιζε πάνο ςτιν πέτζκα, μὸνο ι γινέκα τυ Σςεβτζύκ τον περιπιότανε, μας ςερβίριζε ςτο τραπέζι τζάι, πατάτες, κςερί κέτα. Εκὶνι τιν όρα ένας απτυς ςιμέτοχυς τις σίςκεπςις κίτακςε ςτο παράθυρο, φόνακςε: «'Ιμαςτε περικικλομένι απτυς άςπρυς κοζάκυς!» 'Ολι ριχτίκανε ςτα μικρά παγομένα παραθ ράκια: πραγματικά, το ςπίτι ίτανε περικικλομένο απτυς κοζάκυς. Αρπάκςαμε αμὲςος τα τυφὲκια. Ο Κόντζνεφ πετάχτικε ςτιν αβλί κι' ανάμεςα απτον αχερένιο φράχτι άφιςε αμέςος ένα κοζάκο ςτον τόπο. 'Αρχιςαν όλι να πιροβολύν. Ι κοζάκι ιποχόριςαν απτιν καλίβα.

Ο κομαντίρος τυ αποςπάζματός-μας Ιβάν Πάβλοβιτζ Σςεβτζύκ δίχος καπέλο πίδιςε πάνο ς' ένα αςέλοτο άλογο, έτρεκςε προς το αποςπαζμά-τυ. Τ' απόςπαζμα βριςκότανε κὰπυ τέσερα χιλιόμετρα απτο χοριό, μέςα σε ςτρατόνα-χοματόςπιτο.

Πεταχτίκαμε όλι απτιν καλίβα, ςκορπιςτίκαμε ςτα χαμόδεντρα τυ καριδόδαςυς. Αφτό έγινε το χιμόνα. Τιν παρα-

μονί ίρτανε ς' αφτὸ το χοριό κάμποσι παρτιζάνι απτο απόσπαζμα τυ Κότζνεφ για να πάρυνε δρόμι. Καμιά ικοςαριά παρτιζάνι απτο απόσπαζμά-μας λυζόντανε στο λυτρό στο ίδιο χοριό. 'Ιςτερα από τρία λεφτά όλι ίτανε στο πόδι, όλι σκορπιςτίκανε σε διάφορα μέρι τυ μικρύ χοριύ, άρχιςαν να πιροβολύν τυς κοζάκυς. Ι κοζάκι ιποχορίςανε στιν άκρι τυ χοριὺ, θαρό, προς τιν αριςτερί ακροποταμιά τυ Τυνγύςκα, κε κατέλαβαν το βυναλάκι για να βλέπυν απ' αφτὸ το βυναλάκι, τι γίνετε στο χοριό, από πυ πιροβολύν,—με λίγα λόγια, κατέλαβαν τιν πιο βολικί, όπος τυς φενόντανε, θέςι. Εκίνο τον κερό ο Σςεβτζὺκ έτρεκςε ςτ' απόςπαζμά-τυ, σίκοςε στο πόδι τυς παρτιζάνυς κε έφερε με αριά γραμί, πάνοκάτο εκςίντα—εβδομίντα άντρες στα νότα τον κοζάκον. Ο εχτρός ςκιμὰτιςε τιν εντίποςι, ότι ίνε περικικλομένος από μέγάλες δίναμες τον κόκινον γι' αφτό σικόθικε πανικός, κ' ιποχόριςε, δίχος να δεχτί μάχι.

'Ιςτερα απτιν επίθεςι τον άςπρον βαςτάκςαμε ίςτερα από διο μέρες μια έφοδο τον γιαπονέζον, πυ οργάνοςαν ενάντιά-μας καταδιοχτικί εκςπεντίτςια. 'Ιςτερα τ' απόςπαζμὰμας άρχιςε να ιποχορί προς το απόςπαζμα τυ Κόντζνεφ, στο χοριό Καλίνοφκα.

Μα το απόςπαζμα δεν ιποχορύςε ολόκλιρο. 'Ενα μέρος-τυ τράβικςε προς το χοριό Βοςτοργόφκα, πυ έκανε ςιμπλιροματικί επιςτράτεπςι τον χορικόν, κε μαζί με τυς επιςτρατεβμένυς χορικύς—γέρυς κε νέυς, γερύς κε σακάτιδες —αφτό το τμίμα τυ αποςπάζματος πίγε να ενοθὶ με το Σςεβτζύκ.

'Αλο περιςτατικό. Μια νίχτα στο χοριό Βοςτοργόφκα έγινε μια φοβερί ανακατοσιά. Τότε σινίθος ι χορικί καβαλίκεβαν ςτ' άλογα κε ιδοπιύςαν το γιτονικὸ χοριό, το γιτονικό χοριό ιδοπιὺςε παραπέρα κ' έτςι ι αλιςίδα πίγενε ος το μέρος, όπυ ίτανε στρατοπεδεβμένο τα παρτιζάνικο απόςπαζμα, πυ

το ιδοπιύςαν ίτε γία τιν ανίςιχι κατάςταςι ίτε για τιν εμφάνιςι τυ εχτρύ. 'Ετςι οργάνοςαν ι παρτιζάνι τι ςίδεςι, γιατί δεν ίχαν ὺτε τιλέγραφο, ύτε τιλέφονα. Αφτί τι ςίδεςι τιν κρατύςαν ι χοριάτες, κε τιν έλεγαν ζαντανί ςίδεςι. Στι Βοςτοργόφκα ίρτε πραγματικά ένα απόςπαζμα τον μπελογβαρντέιτςον από πεντακόςιυς ςτρατιότες. Σ' αφτό το χοριό βριςκόντανε δόδεκα παρτιζάνι. Τα πεδιά, ι γινέκες κ' ι γέρι άφιςαν το χοριό, φίγανε ςτιν πιο κοντινί ταιγὰ, κε βρίςκονταν εκί πάνο-κάτο τρις μέρες κε τρις νίχτες, ανάβανε τεράςτιες φοτιές, τιλιζόντανε ςε ντόχες [1]), γύνες, παπλὸματα κε κοντογύνια κε κάθονταν εκὶ, περιμένοντας, όςπυ να φίγυν ι άςπρι αππο χοριό ίτε να ςιμόςυν τα κὸκινα παρτιζάνικα αποςπάζματά-μας. Τ' απόςπαζμα τον μπελογβαρντέιτςον δεν ίβρε κανένα ςτο χοριό, ρίμαχςε όλα, όςα μπορύςε να ριμάχςι.

Τον παρτιζάνικο αγόνα ςτι Μακρινί Ανατολί ακόμα κανίς δεν τον περίγραπςε με τα ςοςτά, ανάμεςα ςε κίνα πυ γραφίκανε δεν ίνε ὺτε το ένα εκατοςτό εκίνυ πυ έγινε ςτιν πραγματικότιτα. Γράφικαν πολά, μα κοματιαζμένα. Πολά έργα έχυν πάρα πολί ιποκιμενικότιτα.

Αφτός ίτανε πραγματικός αγόνας, αγόνας τον εργατόν κε τον εργαζομένον χορικόν για τιν εκςυςία τον ςοβιέτ ςτι Μακρινί Ανατολί. Τυς αγονιςτές τις ταιγὰς τυς εμπςίχονε κε τυς κρατύςε ο ιροικός αγόνας, πυ διεκςάγανε ι εργάτες κ' ι χοριάτες ςτι Σοβιετικί Ροςία. Ι κὸκινι παρτιζάνι τις Μακρινὶς Ανατολίς εςτάνονταν πίςο αππις πλάτες-τυς τι γιγαντένια ιποςτίριχςι τον αγονιζομένον ρόςον εργατόν κε χορικόν.

Αποκομένι αππο κὲντρο τις Ροςίας ςτο Ζαμπαικὰλιε αππον αταμάνο Σιμεόνοφ, ςφιγμένι μὲςα ςτο πίρινο δαχτιλίδι τον καλμικόφτςον κε τον γιαπονέζον, πυ επιτίθενταν αππα ανατολικά, ι κόκινι παρτιζάνι πολεμύςαν ιροικά.

---

[1]) 'Ιδος γύνας

Στι Μακρινί Ανατολί ίνε πολὶ άγνοστι τάφι, όπυ κίτυντε ι καλίτερι, ι πιο προτοπόρι, ι πιο σινιδιτί ίροες — αγονιστές για τα σοβιέτ τον εργατόν κε χορικόν. Στι Μακρινί Ανατολί δεν ιπάρχι σκεδόν ύτε ένας σιδεροδρομικός σταθμός, πυ να μιν ποτίστικε με το έμα τον παρτιζάνον — τον αγονιστόν για τιν εκσυσία τον σοβιέτ.

Ο παρτιζάνικος αγόνας στι Μακρινί Ανατολί δεν ίνε παρτιζανιάδα με τιν άμεσι σιμασία αφτίς τις λέκσις. Αφτός ίταν οργανομένος αγόνας, κε σινάμα ίταν οργανομένος απτο κομυνιστικὸ κόμα κε διεκσαγότανε κάτο απτιν καθοδίγισι τον αντιπροσόπον-τυ. Ο πιρὶνας τον παρτιζάνικον αποσπαζμάτον ίτανε μπολσεβίκικος κε ίχε στι σίθεσί-τυ κ' εργάτες κε χορικὺς.

Στι Μακρινί Ανατολί απέμιναν πολί εχμάλοτι — κι' απτο Πετρογράντ, κι' απτο Ιβάνοβο, κι' απτι Μόσχα κι' απτιν Τύλα, πυ τυς εχμαλότισε στον κερό-τυ ο Κολτζάκ. Αφτί ι πρόιν εχμάλοτι τυ Κολτζάκ — ι εργάτες κε χοριάτες, πυ τιχέα γλίτοσαν απτο θάνατο μέσα στα «βαγόνια τυ θανάτυ» τυ Κολτζάκ κε τυ Καλμικόφ, — περνύσανε με το μέρος-μας στα παρτιζὰνικα αποσπάζματα.

Ι εργάτες κ' ι χοριάτες τις Μακρινίς Ανατολίς κσέρυν καλά τα ονόματα τυ Λάζο Σεργὲι, Σέρισσεφ Στεπάν, Μύχιν, Τρίλισερ, Σσεβτζύκ Ι. Π., Σσεβτζένκο Γαβριίλ, Γιακίμοφ, Μακάρ, Πάβλοφ-Μπόικο, Φλεγονότοφ Αλεκσέι, Κότζνεφ Αλεκσέι.

Θιμύμε τα ονόματα τον παρτιζάνον τυ Πριμόριε κε τον αγονιστόν στο κανονικό μέτοπο, πυ σκιματίστικε αργότερα ενὰντια στυς γιαπονὲζυς κε τυς άσπρυς: τυ Σσεπτιύκ Φιόντορ, Κόχ Μιχαίλ, Ποπκό, Ποπόφ Νικίφορ, Γιαροσσένκο Εφρέμ, Βέλεζζεφ Σεργέι, Πσσενίτσιν Κ., Βόλνι, Μέλνικοφ, Μπορίς, Ζασιμύκ, Τετέριν-Πετρόφ, Σοκράτι, Κρυτζίνα, Πέβζνερ, Σὸκολοφ Αλεκσάντρ (πρότυ πρόεδρυ τυ στρατοδικίυ τυ μετόπυ), τυ Σεμικορόφκιν, Σλίνκιν, Λύνεφ, Ζιυλκόφ, Μυτζνίκ καθός κε τον εκσοκοματικόν: Ιλία Γολοβατζόφ κε Χρένοφ

(πρόιν οφιτσέρι τυ τσαρικύ ςτρατύ), τυ Σμιρνόφ («Κέποτζκα» —έτςι τον λέγαμε· αργότερα έγινε κομαντίρος τυ ντιβιζιόν τον τανκς, πυ βγάλαμε κριφά απτο Βλαδιβοςτόκ με τι βοίθια τον εργατόν-ςιδεροδρομικόν) κι' ολάκερες δεκάδες άλον μαχιτικόν ςιντρόφον, πυ κςέρυν καλά τα ονόματά-τυς ι εργάτες κι' ι χοριάτες τις Μακρινίς Ανατολίς.

Το παρτιζάνικο κίνιμα στι Μακρινί Ανατολί το ιποςτίριζαν τα πιο πλατιά ςτρόματα τον εργαζομένον χορικόν. Κι' αλιότικα δεν μπορύςε να γίνι. Ι θιριοδίες τον διμίονμπελογβαρντέιτςον ένοςαν ακόμα πιο ςφιχτά ολυς τυς εργαζομένυς χοριάτες κε τυς εργάτες ςτιν • ενιέα ικογένια τον αγονιςτόν για τιν εκςυςία τον ςοβιέτ. Ο νεαρός γιος τυ χορικύ, ο παρτιζάνος, πίγενε για λίγο κερό ςτο χοριό-τυ για να δι τον πατέρα-τυ κ' έβριςκε μόνο ςτάχτι ίτε τον πατέρα-τυ κρεμαζμένο, ιτε τι μιτέρα-τυ ςκοτομένι. Αφτός ο παρτιζάνος-χοριάτις δεν έκλεε. 'Εςφινκε μόνο πιο γερά ςτα χέρια-τυ το τυφέκι, πασπάτεβε τι χεροβομβίδα, πυ κρεμότανε ςιμά ςτι ζόνι-τυ, κ' έτρεχε πίςο ςτο απόςπαζμα για να κςαναριχτί ςτι μάχι, να εκδικιθί τον εχτρό.

Ι γινèκες ίτανε ι καλίτερι ανιχνεφτές-μας. Αφτές με ιδιέτερι αγάπι κε γλίκα φερόντανε ςτυς παρτιζάνυς, μιράζανε τα τελεφτέα πράματά-τυς. «'Ιςτε ι μάρτιρές-μας», λέγανε με τα δàκρια ςτα μάτια, όταν ι παρτιζάνι ερχόντανε απτιν ταιγά ςτο χοριό.

Κάθε παρτιζάνικο απόςπαζμα ίχε τις κόκινες ςιμèς-τυ με τιν ονομαςία τυ αποςπάζματος κε με τα ςιθίματα: «'Ολι ι εκςυςία ςτα ςοβιέτ», «Ζίτο ι εργατο-χορικί εκςυςία» «Ζίτο ο Λένιν».

Αργότερα δεν ιπìρχε ύτε ένα παρτιζάνικο απόςπαζμα, πυ να μιν έχι κομυνιςτές.

Τ' απòςπαζμα èλινε όλα τα ζιτίματα ςτις γενικές ςινέλεπςες. Δίκαζε μόνο-τυ τυς κςεχοριςτύς ςιντρόφυς για τα

πλιμελίματα κε τα ενκλίματά-τυς, έβγαζε απόφασες, έβγαζε τις καταδίκες. Μα κε ς' αφτό τον ιγετικό κι' αποφαςιςτικό ρόλο τον έπεζαν ι κομυνιςτές. Για να το επιβεβεόςο θα φέρο ένα γεγονός απτιν πραχτικί, απτι ζοί τυ 1-υ Τυνγύςικυ παρτιζάνικυ αποςπάζματος.

Ο κομαντίρος τυ αποςπάζματος Ι. Π. Σςεβτζὺκ ίτανε πολί διμοφιλίς κομαντίρος, ίχε κολοςιέο αβτοριτέ. Θιμύμε, κάπος μια φορά τ' απόςπαζμα δε ςιφόνιςε μαζί-τυ στο ζίτιμα τυ ρόλυ-τυ για τιν ακίροςι κε τιν επικίροςι τον δικαςτικόν αποφάςεον τυ αποςπάζματος, μόνο γιατί ι κομυνιςτές ίταν ενάντιι ςτι μονοεκςυςία τυ κομαντίρυ ςτις δικαςτικές ιπόθεςες. Κε τ' απόςπαζμα ιποςτίριξε τυς κομυνιςτές. 'Ινε αλίθια, ότι εμίς ὶςτερα ιποχορίςαμε ς' αφτό το ζίτιμα για τον κομαντίρο-μας. Μα κι' αφτό το γεγονός λέι, ότι τον ιγετικό ρόλο ςτα παρτιζάνικα αποςπάζματα τον έπεζαν αναντίριτα ι κομυνιςτές. Στο απόςπαζμά-μας ιδιέτερα κςεχοριζότανε για τις γνόςες-τυ ςτιν πολεμικί τὲχνι ο κομυνιςτίς-παρτιζάνος Σεργέι Βέλεζζεφ. Ο κομαντίρος τυ αποςπάζματος εχτιμύςε πολί τι γνόμι-τυ, ςιβυλεβότανε πάντα μαζί-τυ ς' όλα τα πολεμικά ζιτίματα. Ι κομυνιςτές έπρεπε να ίνε ςτ' αποςπάζματα πολί εβλίγιςτι, να μιν πιρὰζυν το φιλότιμο τον εκςοκοματικόν κομαντίρον, να μπορύν να βολτατζάρυν ανάμεςα ς' αφτὸ το φιλότιμο κε τι δυλιά, κι' αφτὸ πάντα το πετιχένανε. Το μόνο, πυ όχι ςπάνια δεν πετίχεναν ι κομυνιςτὲς, ίνε, ότι κάποτε δεν κατόρθοναν να κρατίςυν τυς εκςαγριομένυς χοριάτες-παρτιζάνυς, πυ, βλέποντας τις βρομοδυλιές τον άςπρον ςτα χοριὰ-τυς, για να τυς εκδικιθύν, μας φενότανε, ότι περνὺςαν τα όρια. Μα κε τότε, όταν βάζυμε πολιτικά το ζίτιμα, ι παρτιζάνι μας καταλαβένανε κε ςιφονύςανε μαζί-μας. Θιμύμε, πος ςτο ίδιο Τυνγὺςικο απόςπαζμα εχμαλοτίςαμε κάμποςυς ςτρατιότες απτιν ὰγρια ντιβίζια τυ Καλμικόφ—απτυς πιο άςπονδυς εχτρύς τον

χορικόν τις Τυνγύςκας. Εχμαλοτίςαμε έκςι πλιγομένυς. Πίςαμε τυς παρτιζάνυς, ότι πρέπι ν' αφίςυμε τυς εχμαλότυς να πάνε ςτιν πόλι—ας πύνε πιος παλέβι εδό, για τί παλέβι κε πος τυς φέρθικαν ι παρτιζάνι. Ι παρτιζάνι ςιφονίςανε μαζί-μας.

Θα φέρο μια καρτίνα, πυ χαραχτιρίζι τον απεριόριςτο ιροιζμό τον παρτιζάνον, τιν αντοχί πυ απόχτιςαν, τιν αντιλιπτικότιτα κε τιν ιριμία ςτο δίςκολο αγόνα μέςα ςτιν ταιγά ενάντια ςτυς άςπρυς. Μια φορά ι παρτιζάνι τυ αποςπάζματος τυ ς. Κότζνεφ ςινοδέβανε ςκεβοφόρα από ίκοςι αμάκςια. Μπροςτά πίγενε ι ανίχνεπςι κι'άκςαφνα ανέλπιςτα βρέθικαν μπροςτά ςτυς γιαπονέζυς. Ι γιαπονέζι προτίνανε τα τυφέκια κε ρότιςαν: «Πιος ίνε;» Τα παλικάρια-μας απάντιςαν: «Ίμαςτε άςπρι κοζάκι». Μαζί με τυς γιαπονέζυς ίταν κε άςπρι οφιτςέρι. Ένας απτυς οφιτςέρυς ρότιςε: «Κε πύ ίνε ι επομίδες;» Ι δικί-μας απάντιςαν: «Πιγένυμε από επικίντινο τόπο, όπυ ίνε πολί παρτιζάνι. Για να μας πάρυνε για δικύςτυς βγάλυμε τις επομίδες, τις έχυμε ςτις τζέπες-μας». Ο οφιτςέρος διατάζι: «Δίκςτε τις επομίδες!» Αφτί ι κυβέντα βάςτακςε λιγότερο από ένα λεφτό. Ι δικί-μας αμέςος ςίκοςαν τα τυφέκια κ' έδοςαν μια ομοβροντία πάνο ςτυς γιαπονέζυς. Ι γιαπονέζι τα χάςανε για μια ςτιγμί. Ι δικί-μας όρμιςαν ςτιν ταιγά. Σ' αφτό το διάςτιμα τα ςκεβοφόρα γίριςαν κε κιλύςαν ςτιν αντίθετι μεριά, χοθίκανε ςτιν ταιγά. Όλα αφτά γίνανε ςε μια ςτιγμί. Απτιν ταιγά ανίκςανε φοτιά. Ι γιαπονέζι δεν αποφάςιςαν να πάνε ςτιν ταιγά. Το όλο ς' αφτά τα ςκεβοφόρα μαζί με τυς χοριάτες-αμακςάδες ίτανε δεκαεφτά άνθροπι.

Νά κι' άλα γεγονότα.

Ίχαμε ένα παρτιζάνο γέρο με το επίθετο Βαςίλιεφ κάπυ εκςίντα χρόνον, γερό, απςιλό, πυ διατιρίθικε, όςο ςπάνια μπορί κανίς να διατιριθί ςε τέτια ιλικία. Στο απόςπαμά-μας

ίταν αρχιγός τον ςκεβοφόρον. Μια φορά ο ς. Βαςίλιεφ περνύςε τιν ταιγά για να πὰι απτο χοριό Βοςτοργόφκα ςτο απόςπαζμά-τυ. Στο δρόμο τον πλάκοςε ι νίχτα. Αποφάςιςε να περάςι τι νίχτα ςτο πιο κοντινό ζιμοβιό (ζιμοβιό—καλιβίτςα ςτιν ταιγά). Ο Βαςίλιεφ άναπςε τι ςόμπα, κλιδόθικε καλά από μέςα, ζεςτάθικε, όπος φένετε, κε κιμίθικε. Στα κςιμερόματα ι μπελογβαρντὲιτςι πέςανε ς' αφτί τιν καλιβίτςα. 'Αρχιςαν να χτιπὺν. Ο Βαςίλιεφ (όπος μάθαμε ίςτερα απτι διίγιςι τον ςτρατιοτόν, πυ περάςανε με το μέρος-μας απ' αφτό τ' άςπρο απόςπαζμα, θαρό, επίςις εχμαλότον, πυ τυς πίρανε με το ζόρι ι μπελογβαρντέιτςι ςτ' απόςπαζμα) φόνακςε: «Πιος ίνε;» Τυ απάντιςαν: «Κ' εςὶ πιος ίςε;»—«Εγό ίμε κόκινος», ὶπε ο Βαςίλιεφ. «Α, κόκινος!»—κι' άρχιςαν να ςπάνυν τιν πόρτα.

Ο ςιν. Βαςίλιεφ αποφάςιςε να μιν παρδοθί ζοντανός κε πιροβόλιςε με το τυφέκι ςτο μιλίνκι-τυ. Ι άςπρι ςπάςανε τιν πόρτα, έκαναν ὲρεβνα το πτόμα τυ Βαςίλιεφ, πυ χάθικε ιροικά κ' έκαπςαν τιν καλιβίτςα.

Εμίς ίςτερα κιτάζαμε τι ςτάχτι, πυ απέμινε απ' αφτί τιν καλιβίτςα, μαζέπςαμε τα κόκαλα τυ ς. Βαςίλιεφ κε τα παραχόςαμε εκί ςτιν ταιγὰ ςιμά ςτιν καμένι καλιβίτςα.

Τέτια περιςτατικά γινόντανε ςιχνά. Ι παρτιζάνι δεν παραδίνονταν όχι μόνο γιατί φοβόντανε τα φρικόδικα βάςανα τυ εχτρύ-τυς, μα κε γιατί λογάριαζαν γι' ανακςιοπρέπια να παραδοθὺνε ζοντανὶ ςτον εχτρό.

Στα 1919 το χιμόνα ίρτε ςτο χοριό Βοςτοργόφκα ένα απόςπαζμα καλμικόφτςον από τριακόςιυς—τετρακόςιυς ανθρόπυς (δε θιμύμε καλά). Σ' αφτὸ το απόςπαζμα τον μπελογβαρντέιτςον επιςτρατεφτίκανε με το ζόρι απτον αταμάνο Καλμικόφ ι εργάτες κ' ι απελεφτερομένι πρόιν εχμάλοτι κραςνοαρμέιτςι, πυ εχμαλοτίςτικαν απτον Κολτζάκ ςτι Σιβιρία κε πυ τυς ίχανε ςτα λάγερ τυ Χαμπάροβςκ. Ο Καλμικόφ ίθελε να

χρισιμοπιίσι ενάντια στυς κόκινυς παρτιζάνυς τυς εχμαλότυς χρασνοαρμὲιτσυς, κ' ι τελεφτέι δεν αρνίθικαν να μπύνε στο άσπρο απόσπαζμα τυ Καλμικόφ μόνο γιατί έβαλαν μπροστά-τυς το πρόβλιμα να φίγυνε με κάθε τρόπο απτο λάγερ τις σινκέντροσις κε να περάσυνε με το μέρος τον παρτιζάνον.

Σ' αφτό το απόσπαζμα ίτανε κε καλμικόφτσι αптιν «άγρια» ντιβίζια, άνθροπι-θεριά.

Το απόσπαζμα στρατοπέδεπσε στο χοριό για να περάσι τι νίχτα. Το απόσπαζμα ίχε ένα ορινό λαφρί κανόνι κε ένα ίτε διο πολιβόλα. Στο χιριό Βοστοργόφκα εκίνι τι νίχτα απέμιναν κάμποσι παρτιζάνι-μας (6—8 άνθροπι). Ι εχμάλοτι χρασνοαρμέιτσι, πυ ίτανε στο απόσπαζμα τυ Καλμικόφ αποφασίσανε σταθερά να περὰσυνε με το μέρος-μας κε γίρεβαν πολί στο χοριό κανένα, πυ κσέρι, πυ βρὶσκετε το ένα ίτε το άλο παρτιζάνικο απόσπαζμα. Το γὶρεβαν με το σκοπό να εχμιδενίσυν πρότα τυς οφιτσέρυς, να πάνε στο παρτιζάνικο απόσπαζμα κε να ενοθὺνε μαζί-τυ. Γι' αφτό έπρεπε να κσέρυν το δρόμο, πυ βρίσκετε το απὸσπαζμα κ. τ. λ. Μα στο χοριό βρισκόντανε μόνο ι γινέκες κε τα πεδιά. Ι παρτιζάνι-μας ίτανε βὲβεα χριμένι. Ι χοριάτισες δεν μπορύσαν να πύνε, πυ βρίσκετε το παρτιζάνικο απόσπαζμα, κε με κάθε τρόπο αποφέβγανε τα ροτίματα. Μα το φὲρσιμο τυ άσπρυ αποσπάζματος φενότανε παράκσενα στις χοριάτισες. Ι κάτικι αφτύ τυ χοργιύ ίδανε πια πολὰ: ι άσπρι έκαναν πολές επιδρομές στι Βοστοργόβκα. Πριν ερχόντανε τ' αποσπὰζματα τον μπελογβαρντέιτσον κι' άρχιζαν αμέσος τιν εκδίκισι, εκβιὰζανε τις γινέκες, έσφαζαν τα ζόα, ανάνκαζαν τις χοριάτισες να τυς μαγιρέβυν απ' αφτά τα χοριάτικα ζόα κρεατομπύρεκα κ. τ. λ. Μα ι στρατιότες τυ αποσπάζματος, πυ ίρτε δε φέρονταν έτσι, όπος σινὶθος φέρονταν ι άσπρι, άρχιζαν να κυβεντιάζυν για τι σοβιετικί εκσυσία, για τον παρτιζάνικο αγόνα, για τις ασκιμίες στιν πόλι. Μα αφτά όλα τα λέγανε μεριχί, κριφά απτυς

οφιτςέρυς-τυς, κε κάποτες κι' ο ένας απτόν άλο.

Μολοτύτο ι γινέκες αποφάςιςαν να πύνε ςτυς παρτιζάνυς, πυ ίτανε κριμένι, για τιν κατάςταςι ςτο απόςπαζμα τον μπελογβαρντέιτςον. Ι γινέκες ίπανε ςτυς παρτιζάνυς, ότι το απόςπαζμα ίνε τάχατες χοριζμένο ςε διο κομάτια κε το ένα φέρετε ςτ' άλο με διςπιςτία. Ι ςακαράκιδες, κατάλαβαν επίςις, ότι έκαναν πολί ςοβαρό λάθος, πυ βάλανε ςτιν εκςπεντίτςια τις καταδίοκςις, πάνο-κάτο τα διο τρίτα τυ αποςπάζματος, τυς πρόιν εχμαλότυς κραςνοαρμέιτςυς, κε δεν έδιχναν ιδιέτερο ζίλο.

Ι παρτιζάνι-μας, πυ ίτανε κριμένι ς' αφτό το χοριό, άρχιςαν να δοκιμάζυν να ςιδεθύν με μερικὺς ςτρατιότες απτο απόςπαζμα τον μπελογβαρντέιτςον. Σιδεθίκανε. Εκίνι τυς ίπανε για τυς ςκοπύς-τυς, τυς εκςίγιςαν το πλάνο τις επιχίριςις, πυ αποφάςιςαν να κάνυν τι νίχτα για τυς οφιτςὲρυς-τυς. Ι δικί-μας άρχιςαν να τυς ροτύν πολί προςεχτικὰ: τι δίναμες ὲχυν, τί άνθροπι ίνε, αν ίνε γνοςτί-τυς απτυς εργάτες, απτυς πρόιν εχμαλότυς. Αποδίχτικε, ότι βρέθικαν κάμποςι άνθροπι γνοςτί, κε πολί κοντινί γνοςτί τον παρτιζάνον-μας. Μόνο ὶςτερα απ' αφτό ι παρτιζάνι πυ ίτανε κριμένι ςτο χοριό άρχιςαν να ενεργὺνε μαζί με τι γρύπα τον ςτρατιοτόν απτο άςπρο απόςπαζμα.

Ι δικί-μας πέτιχαν έφκολα τι νιχτερινί επιχίριςι: κςεμπέρδεπςαν τυς οφιτςέρυς, αφόπλιςαν τυς ςτρατιότες, πυ δεν ίτανε ςίγυρι, μερικί πρόφταςαν να το ςκάςυν μαζί κε λίγι οφιτςέρι. 'Αμα κςεμπέρδεπςαν τυς οφιτςὲρυς, ρότιςαν, πιος θέλι να πάι ςτιν πόλι, κε πιος θέλι να πάι ςτιν ταιγά με τυς παρτιζάνυς. 'Ολι αποφάςιςαν να παλὲπςυν μαζὶ με τυς παρτιζάνυς ενάντια ςτον Καλμικόφ, κι' όλι πίγανε ςτο απόςπαζμα τυ ς. Σςεβτζύκ.

Το απόςπαζμά-μας απόχτιςε για πρότι φορά κανόνι, «γορνιάςςκα», όπος τιν έλεγαν ι παρτιζάνι. Αφτό το κανόνι

μας έκανε πάντα πολί μεγάλες εκδόλεπσες κε μας πρόδοσε δίχος να το θέλι στις 4 κε 5 τυ Απρίλι 1920, όταν έγινε ι ανέλπιστι για μας εκσόρμισι τον γιαπονὲζον στο Χαμπὰροβσκ. 'Οταν έπρεπε να ιποχορίσι το παρτιζάνικό-μας απόσπαζμα με μάχι στιν αριστερί ακροποταμιά τυ Αμύρ, ι «γορνιάσσκα» πνίγικε από μια δικιά-τις οβίδα, κι' αναγκαστίκαμε να τιν αφίσυμε. Γι' αφτὲς τις ματοβαμένες μέρες τις 4 κε 5 τυ Απρίλι 1920 θα διιγιθό πιο κάτο. 'Ινε αλιζμόνιτες μέρες, ιδιέτερα για τυς εργὰτες τυ Χαμπάροφσκ, τυ Βλαδιβοστόκ, τυ Νικολσκ-Υσυρίισκ.

Μυ φένετε, ότι το Γενάρι τυ 1920, ίστερα αφύ τσακίσαμε πια τον Κολτζάκ, όταν το παρτιζάνικο κίνιμα κσεχίλισε σαν ισχιρό κίμα όχι μόνο στι Μακρινί Ανατολί, μα κε σ' όλι τι Σιβιρία, ι γιαπονέζι, πυ ίταν απλομένι σαν αλισιδίτσα απτο Βλαδιβοστόκ σκεδόν ος τι Βαικάλι, εστάνθικαν, ότι απέτιχε ι τιχοδιοκσία τυ Κολτζάκ. Ι γιαπονέζι έβλεπαν, ότι όχι μόνο αφτὶ, μα κ' ι ιντερβέντες όλον τον χορόν δε θα μπορέσυνε με κανένα τρόπο να τα βγάλυν πέρα με το παρτιζάνικο κίνιμα τον εργατόν κε χορικόν, πυ μεγάλονε. Ο Κόκινος στρατός τις Σοβιετικίς Ροσίας προχορύσε νικιφόρα για να ενοθί με τυς αγονιζόμενυς παρτιζάνυς. Ι γιαπονέζι ανανκάστικαν να κιρίκσυν τιν έτσι λεγόμενι υδετερότιτα. Κε ίταν επικὶντινο γι' αφτὺς να βρίσκυντε έτσι σκορπιζμένι σ' αφτό το γιγαντένιο δρόμο. 'Αρχισαν να σινκεντρόνυν τις δίναμές-τυς πρότα-πρὸτα στο Μπλαγοβὲστζενσκ, Χαμπὰροβσκ, Νικόλσκ-Υσυρίισκ. Το Γενάρι τυ 1920 ι γιαπονέζι κίριξαν επίσιμα τιν υδετερὸτιτά-τυς κι' άρχισαν να καθαρίζυν το όμπλαστ τυ Αμύρ απτα στρατέβματά-τυς.

Εκίνι τι μέρα, όταν ἀκυσε τ' απόσπαζμά-μας, ότι ι γιαπονέζι κιρίτυν υδετερότιτα, εγό βρισκόμυνα στο χοριό Σσαμάνκα, πίγα να μάθο τι κὰνι ι ικογένιά-μυ. 'Οταν ετιμαζόμυνα πια να γιρίσο πίσο στ' απόσπαζμα, ίρτε σε μένα ένας ιδι-

κός ανκελιαφόρος, μυ φένετε, ο ς. Ινοκέντι, πυ μυ ìπε αφτί τι χαρύμενι για μας ίδιςι. Φόναχςε, τρέχοντας: «Ζίτο, ι δικί-μας νικίςανε! Ο Κολτζάκ τςακìςτικε, ι γιαπονέζι κίριχςαν υδετερότιτα. Τ' απόςπαζμα ςίμερα αποφàςιςε να βγι αππιν ταιγά κε να πιάςι ανιχτά τι ςιδιροδρομικί γραμί απτιν Ολγόχτα [1]) ος τι Βολοτζάεφκα».

Αφτί ι ίδιςι πέταχςε κε πίγε ς' όλα τα χοριυδάκια, πυ ίτανε ςιμά ςτι ςιδεροδρομικί γραμί, πέταχςε ςαν αςτραπί ςτις πιο βαθιές, μακρινές γονιές τις ταιγάς. Μας φενόντανε, ότι ι ταιγά—κε κίνι χερότανε μαζί-μας. Το βύιζμά-τις ςα νἄγινε όχι τόςο άγριο. Τα γέρικα έλατα κ' ι λάρικες, πυ ίτανε ςκεπαζμένες με αςπρόμαβρι μύςκυλι, ςα να μας κίταζαν πιο φιλικά. 'Οπος λέγαμε τότε—ι ταιγά άνιχςε διάπλατα για τυς νικιτές—εργάτες κε χοριάτες.

Δεκάδες, εκατοντάδες, χιλιάδες, δεκάδες χιλιάδες παρτιζάνι πιγένανε με ολόκλιρα αποςπάζματα, χοριςτὺς κρίκυς, γρύπες, τιρανιζμένι, μα ατςαλομένι ςτον αγόνα για τιν εχςυςία τον ςοβιέτ. Αμὺςτακα παλικαράκια, ανδρίι νεαρί μαχιτικί παρτιζάνι, πυ βγάλανε γένια, αςπρομάλιδες γέρι—όλι πίγεναν με ςταθερό, περίφανο βìμα, με τα τυφέκια κε τις μπερντάνκες ςτυς όμυς, ςκεπαζμὲνι απτιν πάχνι τις παγονιάς. Ι γέρι έκαναν το ςταβρό-τυς απτι χαρά-τυς, ι νὲι έςφινχαν τα χέρια ο ένας τυ άλυ, ι χοριάτες, όταν τυς ςιναντύςαν, τυς φιλύςαν κε τυς ανκάλιαζαν, γίρεβαν τα πεδιά, τυς άντρες, τυς πατέρες-τυς. Ι παρτιζάνι απτα πιο κοντινά χοριά ζιτύςαν άδια απτον κομαντίρο να τυς αφίςι να πάνε ςτις γινέκες-τυς, ν' αναπαφτύνε διο—τρις μέρες. «Ας ίνε μια μέρα, μα δικί-μας, ας αναπαφτύμε για όλο τον κερό ας ίνε κε μια νίχτα ακίντινα» λέγανε. Ο κομαντίρος τυς άφινε, μα πολί ςφιχτοχέρικα.

---

1) Σταθ. Ολγόχτα—ςιμά ςτο ςτ. Βολοτζάεφκα.

Ι μπολςεβίκι κςετίλικςαν τότε τεράςτια δυλιά για να εκςιγίςυνε ςτις πιο πλατιές εργαζόμενες χοριάτικες μάζες, ότι ι ίτα τυ Κολτζάκ, ι υδετερότιτα τον γιαπονέζον δεν ίνε ακόμα ςταμάτιμα τυ αγόνα, δεν ίνε ακόμα ι πλέρια νίκιμας. «'Εχυμε ακόμα μπροςτά-μας, να κάνυμε τεράςτιο, γιγαντένιο αγόνα, όχι λιγότερο ςκλιρό κι' όχι λιγότερο πιζματόδικο. Δεν πρέπι να παραςερνύμαςτε κε πολί-πολί να χερύμαςτε. Καταχτίςαμε ένα κςανάςαζμα, μα κι' αφτό δε θα ίνε κε τόςο μακρόχρονο. Πρέπι να χριςιμοπιίςυμε αφτό το κςανάςαζμα, να ςιδεθύμε πιο ςφιχτά με τις μπολςεβίκικες οργάνοςες, να πάρυμε περιςότερα όπλα κε να αναδιοργανόςυμε τον αγόνα-μας έτςι, ὸςτε αππις παρτιζάνικες μέθοδες να περὰςυμε ςτις μέθοδες τυ μετοπικύ αγόνα. Ι γιαπονέζι βρίςκυντε ακόμα ςτι χόρα-μας, ο Καλμικόφ ακόμα δεν τςακὶςτικε. Ο αταμάνος Σιμεόνοφ κάθετε απίραχτος ςτο Ζαμπαικάλιε κε οργιάζι. Ι χαρά—χαρὰ, κ' ι δυλιά—δυλιά», λέγαμε εμίς ςτυς παρτιζάνυς κε ιδιὲτερα ςτι νεολέα.

Το απὸςπαζμά-μας βγίκε αππι ταιγά, το επιτελίο τυ αποςπάζματος βριςκότανε αν δεν το λιζμόνιςα, ςτο χοριό Βλαδίμιροφκα. Ι γιαπονέζι πιάςανε τα κιριότερα ςιμία ςτι ςιδεροδρομικί γραμί ςιμά ςτο Χαμπάροβςκ. Μα ανιςιχύςανε πάρα πολί. Δεν πίςτεβαν, ότι εμίς, ι παρτιζάνι, θα τυς φερθύμε ίςιχα. 'Εβαζαν δινατές περιπολίες ολόγιρα ςτις ςτρατόνες-τυς κε ςε κίνα τα ςιμία, όπυ βρίςκονταν τα ςτρατεβματά-τυς. Τι νίχτα τριπλαςὶαζαν τις περιπολίες. Περιμένανε με ανιπομονιςία διαταγί να κςεκινίςυν αππι ςιδεροδρομικί γραμί κε να τραβίκςυνε για το Χαμπάροβςκ, όπυ βρίςκονταν ι κιριότερες δίναμές-τυς.

Ι παρτιζάνι-μας άρχιςαν από λίγο-λίγο «να μιρίζυν» τυς γιαπονέζυς ςτρατιότες. Νὰ μερικὲς χαρτίνες αφτίς τις γιαπονο-παρτιζάνικις αδερφοπίιςις. Ι γιαπονέζι ςτρατιότες μαζέβυντε από διο—τρις, προςπαθύν να ςιμὸςυν τυς παρτι-

ζάνυς-μας ςε κάθε κατάλιλι περίπτοςι. «Εςὶ μπυρςύκα», διλ. «εςί ίςε μπολςεβ'κος», λέι κανένας γιαπονέζος. Ο δικός-μας κυνί το κεφάλι-τυ. «Νέ, μπυρςύκα. Θέλις να πάρις για ενθίμιο κανένα κόκινο φιόνκο; Αν ίςε εργάτις ίτε εργαζόμενος χοριάτις,—λένε ι παρτιζὰνι-μας εκςιγόντας τιν ένια με χερονομίες,—τότε κ' εςὶ ίςε μπυρςύκα, πάρε». Ο ςτρατιότις-γιαπονέζος γελὰι, ςφίνκι χαρύμενα τα χέρια τον παρτιζάνον, πέρνι το φιόνκο κε τον καρφόνι ςτιν ανάποδι τυ μανδία πάνο ςτι φόδρα. «Εγό δεν μπορί, εγό δεν μπορί, θιμομὲνι, νατζάλνικ», πάλι με χιρονομίες προςπαθί να εκςιγίςι τα λόγια-τυ ο γιαπονέζος. Ο γιαπονέζος ςτρατιότις δεν μπορί να καρφόςι αφτό το φιόνκο-τυ ςε μέρος πυ φένετε, όπος τυς φορύν ι παρτιζάνι-μας.

Σε λίγο πίραμε διαταγί απτο Βλαδιβοςτόκ να καταδιόκςυμε τον αταμάνο Καλμικόφ, πυ ὰρχιςε να το ςκάνι απτο Χαμπάροβςκ. Τ' απόςπαζμά-μας κςεκίνιςε προς τιν Κράςναγια Ρέτζκα. Ο Καλμικόφ ιποχορύςε απτον ποταμό Υςύρι. Πίραμε το καταπόδι-τυ, χτιπύςαμε κε εκμιδενίζαμε τυς κςεχοριςτύς κρίκυς-τυ, πυ έμιναν πίςο απτιν εμπροςτοφιλακί. Μα τον Καλμικόφ δεν τον πιάςαμε. Ι κοζάκι τυ Υςυρίςκ, πυ μπορί κανίς να πι, ότι ςτο ςιμαντικό-τυς μέρος ίτανε το ςτίριγμα τυ Καλμικόφ, άμα ίδανε το χαμό-τυ, άρχιςαν να ενόνυντε μαζί-μας, αφύ πιςτὶκανε για τι νίκι τον εργατόν κε χορικόν. Βέβεα το αντεπαναςτατικό μέρος τον ὰςπρον κοζάκον τυ Υςυρίςκ ιποχόριςε μαζί με τον Καλμικόφ, άλο μέρος πέραςε ςτυς κινέζυς. Εκίνι ι κοζάκι πυ δεν ίθελαν ν' αφίςυν το νικοκιριό-τυς, ίδαν, ότι δεν έχυν άλι διέκςοδο, παρά να προςχορίςυνε ςτυς εργάτες κε χοριάτες πυ νίκιςαν. Για ν' αποδίκςυν τιν αφοςιοςί-τυς κε να κςεπλίνυν το παρελθόν-τυς, τόςο θιριόδικα, τόςο ςκλιρά εκδικιόνταν τυς εχμαλότυς καλμικόφτςυς, πυ πέφτανε ςτα χέρια-μας, όςτε ι παρτιζάνι-μας κάποτες ανατριχιάζανε.

'Ινε αλίθια, ότι ι κοζάκι πυ προςχορίςανε ς' εμάς εκδικιόνταν το πιο ματοβαμένο τμίμα τον ςτρατεβμάτον τυ Καλμικόφ,—τ' απομινάρια τις άγριας ντιβίζιας. Αφτί ίτανε πραγματικά άγρια, αχαλίνοτι, παραλιμένι ντιβίζια κι' ο Καλμικόφ τιν ίχε για κιριότερο ςτίριγμα. Αφτί ίταν ο καλίτερος εκθέτις τις αποςίνθεςις, αδιναμίας κε τυ αχαλίνοτυ για όλα όςα γίνονταν ανάμεςα ςτυς λογιό-λογιὸ μπελογβαρντέιτςυς. Ι κολτζακιάδα, ι αταμανιάδα, πυ εκδικιότανε θιριόδικα τον ταξικόν εχτρό-τις, ςτριφογίριζε ςτυς επιθανάτιύς-τις ςπαζμύς.

Δεν πιάςαμε τον Καλμικὸφ κε τ' αποςπαζμά-μας γίριςε ςτο ςταθμό Κράςναια Ρέτζκα. Στο Χαμπάροβςκ ίρταν τα έτςι ονομαζόμενα λαικο-επαναςτατικά ςτρατέβματα απτο Βλαδιβοςτόκ. Αφτά ίταν τ' απομινάρια τον ςτρατεβμάτον τυ Κολτζάκ, πυ περάςανε με το μέρος τον εργατόν κε χορικὸν ίςτερα απτιν πτόςι τυ Κολτζάκ. 'Ιτανε, θαρό, διο ςιντάγματα. Στο Χαμπάροβςκ ίταν πια οργανομένι ι εργατικί εξςυςὶα: επαναςτατικί επιτροπί κε όλα, όςα χριάζυντε. Στο Χαμπάροβςκ βριςκότανε ὸπος κε προτίτερα ι γιαπονέζικι ντιβίζια. Ι παρτιζάνι τυ αποςπάζματός-μας, ι παρτιζάνι τυ αποςπάζματος τυ Κοτζνέφ, ι παρτιζάνι τυ αποςπάζματος τυ Πάβλοφ-Μπόικο ίθελαν τρομερά να πάνε ςτο Χαμπάροβςκ. Πόςο κερό δεν ίτανε φανερά ςτιν πόλι, κε τόρα δεν τυς αφίνυν! Προςπαθύςαμε να κρατίςυμε τυς παρτιζάνυς να μιν μπὺνε ςτιν πόλι. Φοβόμαςταν, πρότα, ότι αφτί ι πόλι, όπυ βριςκότανε ι γιαπονέζικι ντιβίζια, θα ίνε για μας παγίδα. Τυς γιαπονέζυς δεν τυς πιςτέβαμε, δεν εμπιςτεβόμαςταν ακόμα κε τα λαικο-επαναςτατικά ςτρατέβματα, τα πρόιν ςτρατέβματα τυ Κολτζάκ, πυ περὰςανε με το μέρος-μας. Δεν εμπιςτεβόμαςταν πολί-πολί κε το Βλαδιβοςτόκ, όπυ βρίςκονταν πολά λογιό-λογιό καθάρματα: μενςεβίκι, εςέρι κι' άλι μπυρζυάδες παλιάνθροπι, πυ αναντίριτα ίταν άμεςι αγεντύρα όλον τιν

ιντερβέντον, πυ βρίσκονταν τότε στο Πριμόριε. Μα στο Βλαδιβοστόκ ιπίρχανε μπολσεβίκι, ίταν ο ς. Λάζο, δικός-μας άνθρόπος πυ τον αγαπύσαμε πολὶ σαν ίροα, σαν γενέο πολεμιστί κι' οργανοτί τις παρτιζάνικις νίκις. Ο Λάζο ίτανε τότες επικεφαλίς όλυ τυ παρτιζάνικυ κινίματος στο Πριμόριε. Εκί ιπίρχε κε κοματικί μπολσεβίκικι οργάνοσι.

Δεν μπορέσαμε να κρατὶσυμε τυς παρτιζάνυς στιν Κράσναγια Ρέτζκα. Γι' αφτό αποφασίσαμε να μπύμε στιν πόλι. Νά πια ίταν ι καρτίνα, όταν μπέναμε στιν πόλι. Μπροστά ι εργάτες με τις σιμέες, τεράστια μάζα κόζμος. Βγίκαν κι' όλι ι κάτικι τυ Χαμπάροβσκ, κατατρεγμένι, φοβεριζμένι απτυς καλμικὸφτσυς: βλέπανε στο πρόσοπο τον παρτιζάνον τυς σοτίρες-τυς. Στο απόσπαζμά-μας ίτανε πολί εργάτες από μέσα απτο Χαμπάροβσκ. Πλακάτες, σιμέες, ζιτοκραβγές, δάκρια χαρὰς, σινάντισες γνόριμον, σινκενόν—όλα αφτά μπορύσε κανίς να τα δι εκίνι τι στιγμί.

Τ' απόσπαζμα πίγενε αρμονικά, σοβαρά, αφστιρά, σταθερά. Ο κομαντίρος τυ αποσπάζματός-μας Ιβάν Πάβλοβιτζ Σσεβτζὺκ καθότανε πάνο ς' ένα μεγάλο όμορφο άλογο, ο ίδιος νὲος, γερός, κοκινομάγυλος, με μπύκλες. Στο στίθοςτυ ίχε μια πλατιά κόκινι τενία. Στο ένα-τυ χέρι ίτανε μια τεράστια παπὰχα, με τ' άλο βαστύσε το σπαθί. Τυ έκαναν οβάτσα: έσκιβε χαμιλά κε χερετύσε δεκσιά κι' αριστερά το πλίθος, πυ βούσε χαρύμενα.

Ι παρτιζὰνι βαστύσανε σιμέες, όπυ έγραφε: «Όλι ι εκσυσία στα σοβιέτ τον εργατόν, χορικόν κε στρατιοτόν ντεπυτάτον», «Ζίτο τα εργατο-χορικά σοβιέτ», «Ζίτο ο Λένιν», «Ζίτο το ΡΚΚ».

Μας προαπαντύσαν με ανιχτὲς τις ανκάλες.

Ι παρτιζὰνι με λογιό-λογιό καπέλα κε φορεσιές, μαλιαρί κι' ακσύριστι, με μακριύς κόκινυς φιόνκυς στα στίθια, με λογιό-λογιό όπλα στυς όμυς—με μπερντάνκες, στρατιοτικά τυ-

φέκια, ρύςικα, γιαπονέζικα, τυφέκια τυ κινιγιύ, ρεβόλβερα όλον τον ςιςτιμάτον (μάυζερ, ναγάν, κολτ), με χιροβομβίδες στις ζόνες, με περίφανα ςικομένο το κεφάλι πίγεναν απτυς κεντρικύς δρόμυς τυ Χαμπάροβςκ, προςπαθόντας να χτιπύν πιο δινατά το νικιφόρο-τυς βίμα.

Μας βάλανε ςε κςίλινες ςτρατόνες. Ο Σςεβτζύκ, ο κομαντίρος τυ αποςπάζαμτός-μας, με φόνακςε για να μιλίςυμε για ένα ζίτιμα. «Δεν μπορύμε να εμπιςτεβύμαςτε ςτιν πόλι, το θιμύμε ςαν τόρα, μυ ίπε.—Εδό έχι πολά λογιό-λογιό καθάρματα. Τα γιαπονέζικα ςτρατέβματα ὶνε ολάκερι ντιβίζια, κε τυς γιαπονέζυς τυς κςέρυμε. Πιος ίνε ςτο Βλαδιβοςτόκ, πυ πολεμάι να μας κιβερνάι, πιος βρίςκετε εκί; Δε χριάζετε μίπος να κιτάκςυμε; Κ' ίςτερα εκί (διλ. ςτο Βλαδιβοςτόκ—Π.Π.) θέλυν να μιλίςυνε με τυς γιαπονέζυς. Για τί;» Ίςτερα απ' αφτό ο Σςεβτζύκ μυ πρότινε: «Δε πιγὲνετε εςίς ςτο Βλαδιβοςτὸκ; Να τα μὰθετε όλα καλά, κε να μπορέςετε να βρίτε ςτο δρόμο ὸπλα κε φιςέκια». Εγό δέχτικα. Μυ ίπε επίςις: «Να πάρετε εκί μέρος ςτις διαπραγμάτεπςες. Αν ίνε ι δικί-μας; πυ προςπαθύν να μιλίςυν με τυς γιαπονέζυς, τότες αφτές ι διαπραγμάτεπςες δεν πρέπι να γίνυνε δίχος εμάς». Εγὸ χαμογὲλαςα, ίκςερα, ότι απτο μέρος-μας δε γίνυντε καθόλυ διαπραγμάτεπςες με τυς γιαπονέζυς, κι' αν κάπιος τις διεκςάγι, ίνε ι μπελογβαρντέιτςι όλον τον αποχρόςεον, μαζί κ' ι μενςεβίκι.

Σιφονίςαμε νε πάμε εγό κι' ο ς. Βαςίλις (το επίθετό-τυ το λιζμόνιςα). Κςεκινίςαμε για το Βλαδιβοςτόκ.

Φτάςαμε. Στο Βλαδιβοςτόκ ίδαμε τυς γνοςτύς-μας: τον ς. Μέλνικοφ Μπορίς, πυ βριςκότανε ςτο επιτελίο τυ Λάζο, ίδαμε το Λάζο, μιλίςαμε, ςιζιτίςαμε κε γιρίςαμε πίςο ςτο Χαμπάροβςκ. Δε θιμύμε, διςτιχός, τιν ιμερομινία, πότε μπίκαμε ςτο Χαμπάροβςκ, θιμύμε μόνο, ότι εκί ὶμαςταν κάπυ

διο μίνες, μπορί κε λιγότερο. 'Ιρτε ι απέσια παραμονί τις 4—5 τυ Απρίλι 1920.

Τιν παραμονί τις 4 τυ Απρίλι το βράδι ι γιαπονέζι άρχιςαν ίποπτα να ζοιρέβυν. Ερχόντανε πολί γλικομίλιτα κ' εβγενικά στο επιτελίο-μας, άρχιςαν να γιρίζυνε στις στρατόνες-μας κε να μιράζυνε στυς παρτιζάνυς ζάχαρι, τζάι, υίςκι, —με λίγα λόγια, άρχιςαν να κάνυν ίποπτες επίςκεπςες. Εμὶς ανιςιχίςαμε, ςτίλαμε αμὲςος ιδικύς ανθρόπυς ς' όλα τα μέρι, όπυ βρίςκονταν τ' αποςπάζματά-μας με τι ντιρεχτίβα να μι διὸχνυν τυς γιαπονέζυς απτι ςτρατόνα, να μιν τυς λένε προζβλιτικά λόγια, μα κε να μι δέχυντε κανένα δόρο, να κιτάζυν τυς ανθρόπυς-τυς να μιν πίνυνε βότκα όχι μόνο γιαπονέζικι', μα κε δικί-τυς. Κςέρκμε τιν ταχτικί τον γιαπονέζον, ότι κάθε λογιὸ τέτιες ιρινικές διάθεςες τον γιαπονέζον ίνε το πρότο γνόριζμα, ότι έχυνε ςκοπό να κάνυν κάπια βρομοδυλιά κε ραδιυργία. Μεταξί άλον, τρις μέρες πριν απ' αφτό το γεγονός, ι γιαπονέζι με τιν πρὸφαςι, ότι έχυνε γιμνὰςια ταχτικίς έκαναν επίθεςι πάνο στις ςτρατόνες-μας. Στις ςτρατόνες-μας ςίμεναν το εγερτίριο, ι παρτιζάνι αμέςος πιγένανε ςκορπιςτά κε κίτονταν έτςι αντίκρι ςτι γιαπονέζικι γραμί από δεκαπέντε—ίκοςι λεφτά, ίςτερα έφεβγαν κε κίνι κ' ι δικί-μας. Ροτύςαμε τυς γιαπονέζυς, τι τρὲχι. Εκίνι χαμογελύςανε, λέγανε: «Τίποτα, τίποτα τα ςτρατέβματὰ-μας κάνυνε γιμνάςια ταχτικίς».

Μα αφτό ίτανε προβοκάτςια, πυ ακόμα δεν τι νιόςαμε ολότελα, αν κε τιν προλάβαμε, απαγορέβοντας κατιγοριματικά ςτα ςτρατέβματά-μας ν' ανίκςυνε φοτιά ενάντια ςτυς γιαπονέζυς, αν ι τελεφτέι δεν αρχίςυν ι ίδιι.

Στις 3 τυ Απρίλι αρχίςαμε να πέρνυμε πολί ανίςιχες ίδιςες απτο Βλαδιβοςτόκ κε το Νικόλςκ-Υςυρίςκ, κε ςτις 4 τυ Απρίλι τι νίχτα κόπικε ι ςινκινονία με το Βλαδιοβοςτόκ. Στις 5 τυ Απρίλι το πρoί ι όρα 9 ι γιαπονέζι άρχιςαν να πιροβολύνε ς' όλο το Χαμπάροβςκ με τα κανόνια, πολιβόλα κε

τυφέκια, δίχος μάλιστα να σικόσυν τις περιπολίες-τυς απτυς δρόμυς. Πιροβολύσανε στα σκολιά, στις χαμοκέλες τον εργατόν, στυς διαβάτες, πυ πίγανε στο παζάρι για να πσυνίσυνε, πιροβολύσαν πάνο στυς χοριάτες, πυ ίρτανε στιν πόλι, πιροβολύσαν πάνο ς' όλυς κε ιδίος διαλέγανε για σιμάδι όλυς όσι φορύσανε στρατιοτικά ίτε απτα ρύχα-τυς έμιαζαν, ότι ίνε παρτιζάνι.

Ι γιαπονέζι κατέφθιναν τιν κεντρικί φοτιά τυ πιροβολικύ πάνο στο επιτελίο-μας, πυ βρισκότανε στο πρόιν σόμα τον καντέτον. Στο ίδιο χτίριο τυ πρόιν σόματος τον καντέτον κατικύσε κ' ι ικογένιά-μυ. 'Οταν άρχισαν να πιροβολύν, εγό βρισκόμυνα στο ισπολκόμ [1]) με μια γρύπα οπλιζμένυς νάφτες —ίτανε δέκα. Απαντόντας στυς πιροβολιζμύς, περνόντας με αριά γραμί από σινικία σε σινικία, φτάσαμε πια τι νίχτα στο σόμα τον καντέτον. 'Αμα σιμόσαμε στο σόμα τον καντέτον, πυ ίτανε φοτιζμένο απτιν κοκινάδα τον στρατιοτικόν αποθικόν, πυ κέονταν, ίπα στα πεδιά: «Εσίς περάστε προς τιν αριστερί ακροποταμιά τυ Αμύρ. Τα στρατέβματά-μας πρέπι να ιποχορίσυνε μόνο εκί. Κ' εγό θα πάο στο επιτελίο, θα πάρο τι γινέκα-μυ κε θα προσπαθίσο να περάσο επίσις εκί. Σφίξαμε τα χέρια-μας, χοριστίκαμε, δίχος να χάσυμε ύτε ένα σίντροφο.

Πάνο-κάτο ι όρα μια τι νίχτα μπίκα στο χτίριο τυ Κόκινυ σταβρύ τυ σόματος τον καντέτον. Σ' αφτό το χτίριο ίβρα τι γινέκα-μυ [2]) κι' ακόμα μερικές ικογένιες, τιρανιζμένες, βασανιζμένες: κάθονταν ολόκλιρι μέρα στο ιπόγιο κάτο απτο βρόντο τυ γιαπονέζικυ πιροβολικύ. 'Ιθελα ν' αναπαφτό στο χτίριο τυ Κόκινυ σταβρύ, μα ο αρχίατρος ίρτε κε ίπε: «Σιν. Πόστισσεφ, αν σας έβρυν εδό, θα μας σφάξυνε όλυς, κε στο δέφτερο πάτομα έχυμε καμιά δεκαριά βαριά αρόστυς παρτιζά-

[1]) Το χτίριο τυ ισπολκόμ βρισκότανε στο δρόμο Μυραβιόφ—Αμύρσκαγια, κάμποσο μακριά απτο σόμα τον καντέτον.

[2]) Τι σιν. Ποστολόβσκαγια.

νυς κε στρατιότες απτα σιντάγματα, πυ πέρασαν με το μέρος-μας απτον πρόιν στρατὸ τυ Κολτζάκ» (μετακσί άλον, πρέπι να πο, ότι αφτά τα σιντάγματα, πυ περάσανε με το μέρος-μας απτο στρατό τυ Κολτζάκ κε βρισκόντανε στο Χαμπάροφσκ, ίχανε μεγάλες απόλιες· πολεμύσαν ιροικά ενάντια στυς γιαπονέζυς).

Πίρα τι γινέκα-μυ κε πίγα μαζί-τις στιν κατικὶα-μυ. Ι κατικία-μυ βρισκότανε στο τρὶτο πάτομα. Κλίδοσα όλες τις πόρτες. Κ' ι διό-μας, κατατιρανιζμένι, κιμιθίκαμε βαθιά. Θέλαμε να κιμιθύμε μόνο ος τα κσιμερόματα για να περάσυμε προσεχτικά μόλις αρχίσι ι αβγί προς τον ποταμό Αμύρ κε να πάμε πάνο απτον πάγο στιν αριστερί ακροποταμιά-τυ, εκί, όπυ έπρεπε, κατά τι γνόμι-μυ, να σινκεντροθύν τα στρατέβματὰ-μας, πυ ιποχόρισαν. Μα μας πίρε τόσο βαθιά ο ίπνος, πυ κιμιθίκαμε ος το πρoί. Κσίπνισα, πετάχτικα, ρίχτικα στο παράθιρο, κιτάζο—το κτίριό-μας ίνε περικικλομενο απτυς γιαπονέζυς. Ι γινέκα-μυ κατάλαβε τι τρέχι. «Κρίπσυ,—μυ λέι,—κρίπσυ στον καπνοδόχο, μπορί να βγις από κι στο σερβανί, να καθίσις όσπυ να φιγυν, αλιότικα θα σε σκοτόσυν. Εδό το δίχος άλο θάρτυν ι γιαπονέζι, γιατί ι εργάτρια κσέρι, ότι ίμαστε εδό». Κ' ι εργάτριὰ-μας ίτανε πριν δύλα τυ παλιύ νικοκίρι τις κατικίας, κι' ο παλιός νικοκίρις τις κατικίας, όπυ πίγα να κατικίσο ίτανε σινταγματάρχις τυ στρατύ τυ Κολτζάκ. «Θα πι στυς γιαπονέζυς, ότι ίμαστε έδο, ίδε, πος ερχόμασταν εδό», σινχιζμένι μυ έλεγε ι γινέκα-μυ, προσπαθόντας να με πίσι, ότι πρέπι να κριφτό. Χαμογέλασα κε τις ίπα: «Μιν ανισιχὶς, το κρίπσιμο δε θα βοιθίσι. Να έφεβγες μόνο εσί απ' εδό, εγό θα κλιδοθό κε με τιν πρότι απόπιρα τον γιαπονέζον να με πιάσυνε θα ιπερασπίσο τον εαφτό-μυ: ζοντανός δε θα παραδοθό». Κύνισε αρνιτικά το κεφάλι-τις κε ίπε: «Κσέρο τις θιριοδίες τον γιαπονέζον, πος εκβιάζυν τις γινέκες, τις βασανίζυν. Δε θα σ' αφίσο θα φίγο, θα πεθάνο μαζί-συ».

Δε μπορύσα να τιν ανανκάσο να φίγι, κε ίτανε πια κι' αργά. Σιφονίσαμε, ότι με τιν πρότι απόπιρα να μπύνε στιν κάμαρά-μας θα πιροβολύμε κε θ' αφτοχτονίσυμε με τιν πρότι κιόλας αποτιχία. Εστανόμυνα τιν απελπιστική-μυ κατάστασι, έβλεπα, ότι δεν έχι άλι διέκσοδο για μένα. Στο νύ-μυ γίριζε μια σκέψι: να μι δόσο τι γινέκα-μυ να τιν κατασπαράκσυν ι γιαπονέζι κ' ι μπελογβαρντέιτσι. Μα γι' αφτό έπρεπε πρότα-πρότα να κσεκάνο τι γινέκα-μυ, μα έτσι, πυ να μιν το δι κε να μιν το νιόσι. 'Αρχισα να τιν παρακολυθό. Εκίνι τιν όρα ακυστίκανε βίματα στι σκάλα. Σίμοσα στο παράθιρο, πυ έβγενε στι σκάλα. 'Ιχε κάνκελα κε ίταν κλιζμένο με μπερντέ, έτσι πυ δεν μπορύσε κανίς να μπι απ' εδό. Βλέπο —έρχυντε απτι σκάλα διο γιαπονέζι κ' ένας ρόσος, όπος φένετε μπελογβαρντέιτσος. 'Ιρτανε στιν πόρτα, άρχισαν να χτιπύν—εμίς σοπένυμε. Πολεμύνε ν' ανίκσυν τιν πόρτα— σοπένυμε. Τότε πίγανε πίσο, κ' ίστερα από κάμποσα λεφτά γίρισαν πίσο. Μα τόρα ίρταν πια τέσερις γιαπονέζι κε διο ρόσι με κάπιο εργαλίο, σα λοστό. Ι γινέκα-μυ σίμοσε στο παράθιρο, πυ έβγενε στιν αβλί. Εκίνι τι στιγμί ίθελα να σικόσο το χέρι-μυ με το ρεβόλβερο προς το μέρος-τις, μα μυ φόνακσε: «Ι παρτιζάνι!» 'Επεσε το ρεβόλβερο απτα χέρια-μυ, έτρεκσα σε κίνι κε βλέπο: καμιά ικοσαριά παρτιζάνι περνύνε, τρέχοντας με αριά γραμί τιν αβλί τυ χτίριυ. Ι γιαπονέζι γλίγορα πίραν τυς στρατιότες-τυς, πυ ίταν ολόγιρα σ' αφτό το χτίριο. Στι σκάλα-μας ακύστικε το γλίγορο τρέκσιμο τον γιαπονέζον προς τα κάτο, πυ ίθελαν να σπάσυν τιν πόρτα τις κατικίας-μυ.

Ι γιαπονέζι στρατιότες, πυ ίχανε περικικλομένο το χτίριο, σκιματίσανε γλιγορα μια μικρί κολόνα κε πίγαν να καταδιόκσυν αφτί τι γραμί τον παρτιζάνον.

Πίρα το ρεβόλβερο, άνικσα τιν πόρτα, πίρα αλαμπρατσέτο τι γινέκα-μυ, κε ίστερα από κάμποσα λεφτά βρεθίκαμε

μέςα ςτιν αβλί τυ ςόματος τον καντέτον. Πίγαμε με γλίγορα βίματα στο νοςοκομίο. Το κάτο χτίριο τυ νοςοκομίυ κεύτανε πια. 'Ολι, όςι μπορύςαν να φίγυν απτο δέφτερο πάτομα, κατέβικαν απ' εκί, κε μόνο κάμποςι βαριά πλιγομένι κίτονταν κε στέναζαν. Εκί μαζεφτίκαμε οχτό ἀνθροπι, τέτι, όπος εγό, πυ πέςανε τιχέα κε κρίφτικαν απτιν καταδίοκςι τον γιαπονέζον κε τον άςπρον. Αποφαςίςαμε να πάρυμε τυς πλιγομένυς μαζί με τα κρεβάτια-τυς. 'Εδεςα τ' αριςτερό-μυ μάτι μ' ένα πανί για να καμυφλαριςτό λιγάκι. Στα χέρια-μας κάναμε επίδεζμυς από τύλι κε ζογραφίςαμε με κὸκινο μολίβι απ' ένα κόκινο σταβρό. Κυβαλίςαμε τυς πλιγομένυς. Μαζί-μας τυς κυβαλύςε κ' ι γινέκα-μυ. Πιο ςοςτά, δεν κυβαλὺςε, μα μόλις έςερνε τα πόδια-τις. Περάςαμε ςιμά απ' ένα γιαπονέζικο απόςπαζμα, ςιμά από άλο. Κανένας δε μας πίραζε. Σιμά-μας πιγενοέρχονταν ι οφιτςέρι μπελογβαρντέιτςι, μα δε μας πρόςεχε κανίς, γιατί τότε ο πολιτικός Κόκινος ςταβρός μάζεβε τυς πλιγομένυς κε τυς κυβαλύςε στο δέφτερο πολιτικό νοςοκομίο, πυ βριςκότανε ςτιν ακροποταμιά τυ Αμύρ, κ' ι γιαπονέζι κ' ι μπελογβαρντέιτςι ίταν απαςκολιμένι με τα ςτρατέβματά-μας, πυ ιποχορὺςανε.

Δεν ίκςεραν ακόμα, πυ φίγανε τα ςτρατέβματά-μας κι' αν όλα τα ςτρατέβματα άφιςαν τιν πόλι. Φτάςαμε στο νοςοκομίο, δὶχος να πάθυμε τίποτα.

Εκί βρέθικαν καμιά εβδομινταριά άνθροπι απτυς δικύςμας. 'Ολι περιμένανε το βράδι για να περάςυν απτι δεξιά ςτιν αριςτερί ακροποταμιά τυ Αμύρ. Τι μέρα δεν μπορύςαμε να πάμε, γιατι ι γιαπονέζι πιροβολύςαν όλο τον κερό προς τον ποταμό. Με βαςάνιζε μια ςκέπςι: τί να κάνο τι γινέκα-μυ; Να τιν κυβαλίςο απτον Αμύρ τον Απρίλι, όταν ο πάγος πια έκατςε, δεν μπορύςα, γιατί ίτανε ςτις τελεφτέες μέρες τις ενκιμοςίνις-τις. 'Ινε αλίθια, ότι ςτιν πόλι κατικύςε ι μιτέρα τις γινέκας-μυ, μα να τι ςτίλο τι γινὲκα-μυ θελι-

ματικά δεν ιπίρχε καμιά δινατότιτα: δεν ίθελε να μ' αφίσι. 'Ιπα: «Πινό τρομερά, έβρε κάπυ, ας ίνε κε πσομί». Πίγε να βρι πσομί, κ' εγό ς' αφτό το διάςτιμα κατέβικα απτιν απότομι δεξιά ακροποταμιά τυ Αμύρ στον πάγο τυ ποταμύ. Με γλίγορα βίματα άρχιςα να περνό τον πάγο, βυλιάζοντας με το ένα πόδι, βγάζοντας τ' άλο απτιν τρίπα. Από πίςο-μυ αποφάςιςαν να φίγυν καμιά δεκαριά άνθροπι άπτυς δικύς-μας. Ι γιαπονέζι άρχιςαν να μας πιροβολὺν. Πίςο κάπιον πλίγοςαν, άκυα ςτεναγμύς, μα, δίχος να κιτάκςο πίςο, πίγενα παραπέρα. Μόνο τότε, όταν πέραςα τον Αμὺρ, όταν βρέθικα ςτιν αριςτερί ακροποταμιά κε γλίτοςα πια απτον κίντινο, κάθιςα ν' αναπαφτό. Μόνο τότε ςκέφτικα πος τι γλίτοςα απ' εκίνο το τρομερό κακό, όταν ίθελα να ςκοτόςο τι γινέκα-μυ με τα ίδια-μυ χέρια, πος τιχέα κι' ανέλπιςτα για τον εαφτό-μυ βγίκα απτιν παγίδα, όπυ έπεςα θελιματικά. Ι γινέκα-μυ, όπος μυ λὲγανε ίςτερα, με γίρεβε πολί κερό. 'Ιςτερα έμαθε από κάπιο ςίντροφό-μυ, ότι πίγα με μια μικρί γρύπα από ςιντρόφυς ςτιν αριςτερί ακροποταμιά, δίχος να περιμένο το βράδι. Ι ςίντροφι τιν καθιςίχαζαν με κάθε τρόπο. Πίγε ςτι μιτέρα-τις, κ' εγό πίγα ςτο χοριό Βλαδίμιροφκα. Εκί ίδρα τα ςτρατὲβματά-μας πυ ιποχορίςανε ςε πλέριο χάος, ανακατοςιά κε κςεχαρβάλομα. Μαζέφτικαν πάνο-κάτο διο χιλιάδες απτυς παρτιζάνυς-μας.

Κε νά αφτές ι διό χιλιάδες τον χοριζμένον παρτιζάνον έγιναν αργότερα βάςι για τιν οργάνοςι ταχτικύ Κόκινυ ςτρατύ ςτι Μακρινί Ανατολί. Αφτί κρατίςαν ιροικά το ανατολικό μέτοπο (κατέφθινςι τυ Αμὺρ) ενάντια ςτυς γιαπονέζυς, τυς κάπελεφτςυς κε τ' απομινάρια τυ αποςπάζματος τυ Καλικόφ ος το 1922. Πολί απ' αφτύς πίρανε μέρος ςτιν απελεφτέροςι τυ Βλαδιβοςτόκ απτυς άςπρυς κε τυς γιαπονὲζυς. Αφτί έπεκςαν τον αποφαςιςτικό ρόλο ςτιν εκμιδένιςι τις μπὰντας τυ Σιμεόνοφ.

Ι προιπόθεσί-μυ, ότι τ' απόςπαζμα τυ Ιβάν Πάβλοβιτζ Σςεβτζύκ πρέπι νά ιποχορίςι απτο Χαμπάροβςκ στιν αριςτερί ακροποταμιά τυ Αμόρ μαζί με όλα τ' άλα στρατέβματάμας, δε βγίκε ςοςτί. Αφτός ιποχόριςε στιν Κράςναγια Ρέτζκα κε αποκαταςτάθικε εκί με το απόςπαζμά-τυ. Αργότερα πια, ίςτερα από διο μίνες, όταν ςκιματίςτικε ςτιν αριςτερί ακροποταμιά τυ Αμόρ απτα κοματιαζμένα παρτιζάνικα αποςπάζματα αρκετά ιςχιρί γροθιά τυ ταχτικύ Κόκινυ στρατύ, ο Ιβάν Πάβλοβιτζ Σςεβτζύκ αποφάςιςε να περάςι στιν αριςτερί ακροποταμιά τυ Αμόρ. 'Εφτιαςε πλοτές, φόρτοςε πάνο ς' αφτές τις πλοτές το πιροβολικό-τυ, πυ κατόρθοςε να πάρι όταν ιποχόριςε στις 5 τυ Απρίλι απτο Χαμπάροβςκ. Σε πιον ανίκε πριν το πιροβολικό—δεν κςέρο. Κςέρο, ότι ςτο απόςπαζμα τυ Ιβάν Πάβλοβιτζ Σςεβτζύκ, εκςόν απτι «γορνιάςςκα», δεν ιπίρχε τίποτα. Το πιροβυλικό τυ Σςεβτζύκ ίρτε ςε μας με τυς πιροβολιτές. Το πιροβολικό το πίραμε, μα τυς πιροβολιτές τυς ςτίλαμε βαθιά ςτα νότα, ςτο Μπλαγοβέςτζενςκ. Να πο το ςοςτό, αμφιβάλαμε λιγάκι για τιν πιθαρχία αφτόν τον πιροβολιτόν. Κ'ι πιθαρχία-μας ίτανε τότε πολι αφςτιρί. 'Ιςτερα από διο μέρες ίρτε ςτο επιτελίο τυ μέτοπυ κι' ο ίδιος ο Σςεβτζύκ.

Το πρότο ρότιμα, πυ έδοςε ο Ιβάν Πάβλοβιτζ ςτο διικιτί τον μετόπον ς. Σέριςςεφ, ίτανε αφτό: «Πύ ίνε το πιροβολικό-μυ;» Ο Σέριςςεφ απάντιςε: «Το πιροβολικό ανίκι ςτυς εργάτες κε χοριάτες. Τόρα βρίςκετε ςτο τμίμα τις μάχις. Διικιτίς τυ τμίματος μάχις ίνε ο Φλέγοντοφ, κε ςίμερα βρίςκετε ςτι διάθεςί-τυ. Αν θα ίςε εςί άβριο διικιτίς τυ τμίματος μάχις, θα ίνε ςτι διάθεςί-ςυ. 'Ιςε ςίφονος;— χαμογελόντας ρότιςε ο Σέριςςεφ. Ο Ιβάν Πάβλοβιτζ κυνιςε ςιοπιλός το κεφάλι-τυ, μα αμέςος απάντιςε: «Βέβεα ίμε ςίφονος!» 'Ετςι ο Ιβάν Πάβλοβιτζ έμινε ςτιν αριςτερί ακροποταμιά τυ Αμόρ κε πολεμύςε ςαν πριν παλικαρίςια ενάντια

στυς γιαπονέζυς κε τυς άσπρυς για τι σοβιετικί εκσυσία. Ο Ι. Π. Σσεβτζύκ ος τόρα ιπιρετὶ στις γραμές τυ Κόκινυ στρατύ.

Νά σας διιγίθικα σίντομα κε κοντά μόνο ένα μέρος τις ιστορίας τυ δοκσασμένυ, μαχιτικύ, μπολσσεβίκικυ 1-υ Τυνγύσικυ παρτιζάνικυ αποσπάσματός-μας κε μαζί μ' αφτό για τ' αποσπάσματα τον σ. σ. Κότζνεφ, Πάβλο-Μπόικο κε άλον.

Στιν αρχί ὶτανε τα παρτιζάνικα αποσπάσματα, ίστερα ο ταχτικός Κόκινος στρατὸς, πυ γενίθικε στιν αριστερί ακροποταμιά τυ Αμύρ απτα παρτιζάνικα αποσπάσματα τυ Πριμόριε, τυ όμπλαστ τυ Αμύρ, κι' αργότερα σκιματίστικε ι λαικο-επαναστατικί διμοκρατία τις Μακρινίς Ανατολὶς, κε τον ταχτικό Κόκινο-μας στρατό, πυ διμιυργίθικε απτα πρόιν παρτιζάνικα αποσπάσματα, άρχισαν να τον αναδιοργανόνυνε σε λαικό-επαναστατικό στρατό. Θιμύμε, πόσο κακοφενότανε, πόσι δισαρὲσκια ιπίρχε (κε σιχνά σοβαρί δισαρέσκια), πυ μετονομάστικαν ι κρασνοαρμέιτσι σε ναροντραρμέιτσυς. Μας διάτακσαν να βγάλυμε τ' αστράκια, να καρφόσυμε στα κασκέτα-μας κοκάρδες κε να βάλυμε ρόμβυς στα μανίκια-μας. «Μα τί εμίς—μας έλεγαν ι κρασνοαρμέιτσι,—για τί πολεμύσαμε, για τί πατύσαμε με τα πόδια-μας τιν ατέλιοτι ταιγά, για τί χίναμε το έμα-μας,—για ν' αλάκσυμε το κόκινο άστρο με τιν παλιά κοκάρδα, με ένα τιποτένιο ρόμβο;» Βρίσκονταν κιόλας κε τέτιι, πυ έλεγαν: «Εσίς μας ράβετε ρόμβυς στα μανίκια, ίστερα αγάλια-αγάλια θα τυς φέρετε στυς όμυς-μας κε θα μας γιρίσετε στις επομίδες. 'Οχι, σίντροφι, βάλατε άσκιμα πράματα στο νύ-σας, ι δυλιά δε μιρίζι καλά, έχι παλιά μιρυδιά». Εμίς τυς λέγαμε: «Σίντροφι, αφτὸ τ' αποφάσισε ι Μόσχα, κ' εσίς κσέρετε, ότι εκί όλι τι δυλιά τιν καθοδιγί ο αρχιγὸς τον εργατὸν κε χορικόν, ο αρχιγὸς τυ κόματός-μας σ. Λένιν». Μόνο αφτό ανάνκασε τυς πρόιν παρτιζάνυς να ιποταχτύν

στο διάταγμα για τι μετονομασία κε για ν' αλάκσυν τις εκσοτερικί-τυς όπσι, διλ. ν' ανταλάκσυν τ' αστράκι με τιν κοκάρδα κε το ρόμβο. Δεν ίχε μικρί σιμασία κε το ότι επικεφαλίς τον ταχτικόν σινταγμάτον βρίσκονταν παλιί, δοκιμαζμένι μπολσεβίκι-παρτιζάνι, που τυς πίστεβαν απεριόριστα.

Ο παρτιζάνικος αγόνας στι Μακρινί Ανατολί ίτανε μεγάλος αγόνας. 'Ιτανε μια απτις πιο όμορφες σελίδες όλυ τυ αγόνα τον εργατόν κε χορικόν κάτο απτι καθοδίγισι τυ κόματος τυ Λένιν για τιν εκσυσία τον σοβιέτ, για το σοσιαλιζμό. Ι προλετάρικι ιστορικί θα μπορέσυν να περιγράπσυν αφτό τον μεγάλο αγόνα τον εργατόν κε χορικόν, πυ διεκσαγότανε κάτο απτιν καθοδίγισι τυ κομυνιστικύ κόματος. Θα διιγιθύνε κε θα στερεόσυνε με ντοκυμέντα τιν αφτοθισία κε τον ιροιζμό αφτύ τυ αγόνα, τιν ισχιρί πίστι αφτόν τον αγονιστόν για το μέλον. Ι ισχιρί, βαθιά ταιγά φιλάγι τα ντοκυμέντα, τις μαρτιρίες τυ μεγάλυ αγόνα. Σ' αφτίνα ίνε σκορπιζμένι εκατοντάδες κε χιλιάδες λόφι αδερφικά μνίματα τον σκοτομένον παρτιζάνον. Αφτί δε θα μίνυνε σαν άγνοστα ιερόγλιφα για τυς προλετάρικυς ιστορικύς-μας. Αφτί ίνε ζοντανά γεγονότα, άμεσι μάρτιρες τυ ιροικύ αγόνα. Αφτί θα διιγιθύνε πολά. Εόνια ι μνίμι στυς σκοτομένυς, δόκσα σε κίνυς πυ απομίνανε ζοντανί κε παλέβυνε για τον πλέριο θρίαμβο τυ προλεταριάτυ κάτο απτιν καθοδίγισι τυ ΠΚΚ(μπ).

ΛΕΚΣΙΛΟΓΙΟ

A

'Αγιμα, το—десант.
'Αγνοστος—неизвестный, незнакомый.
Αγονιστίς, ο—борец.
Αδερφοπίισι, ι—братание.
'Αδια, ι—1) разрешение, позволение, 2) отпуск.
Αδιάκοπος—непрерывный.
Αδιναμία, ι—бессилие, слабость
Ακίντινος—безопасный, неопасный.
Ακίροσι, ι—отмена, упразднение.
'Ακσαφνα—вдруг, внезапно.
Αλαμπρατσέτο—под руку.
Αλισίδα, ι—цепь.
'Αμεσος—прямой, непосредственный.
Αμέσος—сразу, сейчас-же.
Αμύσταχος—безусый.
Αμφιβάλο—сомневаться.
Αναδιοργανόνο—реорганизовывать.
Ανακατοσιά, ι—переполох, суматоха, разброд.
Ανακρίβια, ι—неточность.
Ανακσιοπρέπια, ι—недостойность.
Αναμφίβολα—несомненно.
Ανανκάζο—заставлять, принуждать, вынуждать.
Αναντίριτα—безусловно, беспрекословно.
Ανάποδι, ι—обратная сторона, изнанка.
Ανατριχιάζο—содрогаться, чувствовать озноб.
Ανδρίος—мужественный, храбрый.
Ανέλπιστος—неожиданный.
Ανιπομονισία, ι—нетерпение.
Ανισιχό—беспокоить, тревожить, беспокоиться, тревожиться.
Ανιχνεφτίς, ο, ανίχνεψι ι—разведчик, разведка.
Ανκελιοφόρος, ο—вестник, гонец.
Αντίθετος—противоположный, обратный.
Αντίκρι—напротив, против.
Αντίλαλος, ο—отзвук, эхо.
Αντιλιπτικότιτα, ι—понятливость, сметливость.
Αντιστέκυμε, αντίστασι, ι—сопротивляться; сопротивление.
Αντιχό—звучать, раздаваться,
Αντοχί, ι—выдержка, выносливость.
Απαγορέβο—запрещать, воспрещать.
Απαντό—1) отвечать, откликаться, 2) встречать.
Απασχολιμένος—занятый.
Απελεφτερομένος—освобожденный.
Απελπιστικός—безнадежный.
Απερίγραπτος—неописуемый.
Απεριόριστος—неограниченный, безграничный.
Απέσιος—зловещий, роковой.
Απιλιτικός—угрожающий.
Απίραχτος—нетронутый.
'Απιρο μάτι, το—неопытный глаз.
Απλόνο—растилать, растягивать, протягивать.
Απλότιτα, ι—простота.
Αποθίκι, ι—склад, сарай.
Αποκαταστιύμε—обосновываться.
Αποκλιστικά—исключительно.
Απόλια, ι—потеря, утеря.
Απόμαχος—инвалид.
Απομινάρια, τα—остатки.
Απόπιρα, ι—попытка, покушение.
'Αποψι, ι—точка зрения.
Απορίπτο—отвергать, отбрасывать.
Αποσί(ν)θεσι, ι—разложение.
Απόσπαζμα καταδιόκσις, το—карат. отряд.
Αποτιχένο, αποτιχία, ι—потерпеть неудачу, проваливаться; неудача, провал.
Απότομος—крутой, резкий.
Αποφασιστικός—решительный, решающий.
Αποφέβγο—избегать, уклоняться.
Απόχροσι, ι—оттенок.

Αποχτό—обзаводиться, приобретать, снискивать
Αριστερός—левый.
Αρκετός—достаточный.
Αρμονικά — стройно, гармонически, гармонично.
Αρνιύμε, αρνιτικός—отказывать, отказываться, отрицать; отрицательный.
Αρπαγί, ι—захват.
Αρχίατρος, ο—старший врач.
Αρχιγός, ο—вождь, начальник.
Αρχίο, το—архив.
Ασχιμία, ι— безобразие.
'Ασπονδος—заклятый.
Ατέλιοτος—бесконечный, неоконченный.
Ατμομιχανί, ι—паровая машина, паровоз.
Ατσαλομένος—закаленный.
Αφθόρμιτα—стихийно, самотеком.
Αφοπλίζο—разоружать.
Αφοσίοσι, ι—преданность.
Αφστιρός—строгий, суровый.
Αφτοάμινα, ι—самооборона.
Αφτοθισία, ι—самопожертвование.
Αφτοχτονό—покончить с собой, лишить себя жизни.
Αφύ—¹)после того как ²) раз.
Αχαλίνοτος—разнузданный.

В

Βαθύλομα, το—углубление, лощина.
Βαπόρι, το—пароход.
Βάρκα, ι—лодка, шлюпка.
Βασανίζο—мучить, пытать
Βάφτιζμα τυ πιρός, το — боевое крещение.
Βίμα, το—¹) шаг, ²) трибуна.
Βολικός—удобный.
Βολτατζάρο—лавировать.
Βράχος, ο—скала, утес.
Βρόμι, ι—овес.
Βυλιάζο—утопать, затонуть.
Βυναλάκι, το—горка.
Βυνοσιρά, ι—горный хребет.
Βύρδυλας, ο—нагайка, плеть.

Г

Γεγονός, το—факт, событие, происшествие.
Γενέος—отважный, храбрый.
Γέρικος—старый, старческий.
Γερός—здоровый, крепкий, прочный.
Γιατρικό ,το—лекарство.
Γιμνάσια, τα—занятия, учения маневри (воен.)
Γιτονικός—соседний.
Γλικομίλιτα—ласково.
Γνόμι, ι—мнение.
Γνόριζμα, το—признак.
Γνόσες, ι—знания.
Γνοστός (γνόριμος)—знакомый, известный.
Γονιά, ι—угол.

Д

Δασόδικος—лесной.
Δέχυμε—принимать, соглашаться.
Διαβάτις, ο—прохожий.
Διάθεσι, ι—¹) настроение, ²) распоряжение.
Διακρίνυμε—отличаться.
Διαλέγο—отбирать, выбирать.
Διάπλατα—настежь, во всю ширь.
Διαπραγμάτεψες, ι—переговоры.
Διάστιμα, το—протяжение, промежуток, время.
Διατάζο, διαταγί, ι—приказывать; приказание, приказ.
Διατιρύμε—сохраняться.
Διάφορος—разный.
Διεξάγο—проводить, вести.
Διέξοδο, ι—выход, исход.
Διίγισι, ι,—διιγύμε—рассказ, рассказывать.
Διίκισι, ι,—διικιτίς, ο—управление, командование; управляющий, командующий.
Δικάζο, δικαστικός—судить; судебный.
Δ ίμιος—палач.
Διμιυργό—создавать, творить.
Διμοφιλίς—популярный.
Δινατότιτα, ι—возможность.

Διόχνο--гнаться, выгонять.
Διςαρέςχια—недовольство.
Δίςχολος—трудный.
Διςπιςτία ι—недоверчивость.
Διςτιχός—к несчастью, к сожалению.
Διτικά—на запад.
Δοκιμάζο, δοκιμαζμένος — пробовать; испытывать; испытанный.
Δόχςα, ι—[1]) слава, [2]) радуга.
Δόρο, το—подарок.
Δραςτίριος—активный.
Δρο—действовать.
Δύλα, ι—прислуга, служанка.

Е

Ελλίγιςτος—гибкий.
Εκβιάζο—насиловать.
Εκδίκιςι, ι, εκδικύμε—месть; расправа; мстить, расправляться.
Εκδύλεπςι, ι—заслуга, услуга.
Εκενόνο—эвакуировать.
Εκθέτις, ο—показатель.
(Ε)κίνος—этот, тот, он.
Εκλέγο—выбирать, избирать.
'Εκλιςι, ι—призыв, воззвание.
Εκμεταλεφτίς, ο—эксплоататор.
Εκμιδένιςι, ι, εκμιδενίζο—уничтожение; уничтожать.
Εκςάμινο, το—полугодие, симестр.
Εκςαντλό—исчерпывать.
Εκςαςφαλίζο—обеспечивать.
Εκςερετικός—исключительный.
(Ε)κςιγό—об'яснять, раз'яснять.
Εκςοκοματικός — внепартийный, беспартийный
Εκςόρμιςι, ι—выступление.
Εκςοτερικός—внешний.
'Εκφραςι, ι—выражение.
'Ελατο—ель, елка.
Ελπίδα, ι—надежда.
Εματιρός—кровавый.
Εμπιςτέβυμε—доверять.
Εμπροςτοφιλακί, ι—головной отряд.
Εμπςιχόνο, εμπςιχοτίς, ο—воодушевлять, вдохновлять; вдохновитель.
Εμφάνιςι, ι—появление, выступление.
Εμφίλιος πόλεμος, ο — гражданская война.
Ενδιαφέρυςα, ι—интересная.
Ενεργό—действовать.
Ενθίμιο, το—память, сувенир.
'Ενια, ι—[1]) смысл, [2]) забота.
Ενιέος—единый.
Ενκιμοςίνι, ι—беременность.
'Ενκλιμα, το—преступление.
'Ενοπλος—вооруженный.
Εντίποςι, ι—впечатление.
Εόνιος—вечный.
Επιβεβεόνο—подтверждать, уверять.
Επιβυλί, ι—казнь, коварство.
Επίδεζμος, ο, — бинт, повязка, перевязка.
Επιδρομί, ι—набег, налет.
Επιθανάτιος—предсмертный.
Επίθεςι, ι, επιτίθεμε — наступление, нападение; наступать, нападать.
Επίθετο, το—фамилия, эпитет, прилагательное
Επικεφαλίς—во главе.
Επικίντινος—опасный.
Επικίροςι, ι—утверждение.
Επίςιμος—официальный.
Επίςις—также, тоже.
Επίςκεπςι, ι—посещение, визит.
Επιςτράτεπςι, ι, επιςτρατέβο—мобилизация; мобилизовать.
Επιτελίο, το—штаб.
Επιτροπί, ι—комиссия, комитет.
Επιφανίς, ο—видный.
Επιχίριςι, ι—предприятие, операция
Επομίδες, ι—погоны.
Εργαζόμενος—трудящийся.
Εργαςτίριο, το—мастерская.
'Εργο, το—дело, работа, произведение сочинение.
'Ερεβνα, ι—обыск, исследование.
Εςτάνομε—чувствовать.
'Εφκολος—легкий (о работе).
Εφοδιαζμός—снабжение.
'Εφοδο, ι—атака, штурм.
Εχμάλοτος, ο, εχμαλοτίζο — пленный брать в плен.

Εχτελεστιχός—исполнительный.
Εχτιμό—оценивать, ценить, уважать.

Ζ

Ζίλος, ο—ретивость, усердие.
Ζιτοχραβγές, ι—крики «ура!».
Ζογραφίζο—рисовать.
Ζοιρέβο—оживлять, оживляться.
Ζόο, το—животное, скотина.

Θ

Θάρος, το—смелость.
Θελιματιχά—добровольно.
Θεριό, το—зверь.
Θέσι, ι—место, положение, тезис.
Θίμισι, ι—память, напоминание.
Θιμομένος—сердитый, рассерженный
Θιμόμε—помнить.
Θιριοδία, ι—зверство.
Θρίαμβος, ο—триумф, торжество.

Ι

Ιγετιχός—ведущий.
Ιδιάζι—быть свойственным.
Ιδιέτερα—особенно, в особенности, в частности.
Ιδιχός—специальный.
'Ιδιος—одинаковый, тот-же самый, он сам.
Ιδίος—особенно.
'Ιδισι, ι—весть, известие.
Ιδοπιό, ιδοπίισι, ι—извещать, сообщать; извещение, сообщение.
'Ιδος, το—вид, сорт.
Ιθιχό, το—дух (мужество).
Ιχανότιτα, ι—способность.
Ιχογένια, ι—семья, семейство
Ιλιχία, ι—возраст.
Ιμερομινία, ι—число, дата.
Ιπάρχο—существовать, быть.
Ιπερασπίζο—защищать.
Ιπερβολιχά—чрезмерно, крайне, преувеличенно
Ιπερισχίο—брать верх, иметь перевес усиливать.

Ιπέφθινος—ответственный.
Ιπιρετό—служить.
Ιποβάλο—подвергать, представить.
Ιπόγιο, το—подвал, погреб, подземелье.
Ιπόθεσι, ι—1) дело 2) гипотеза.
Ιποχιμενιχότιτα, ι—терпение.
'Ιποπτος—подозрительный.
Ιπόσχομε—обещать.
Ιποστιρίζο, ιποστίριξι, ι—поддерживать; поддержка.
Ιποτάσομε—подчиняться.
Ιποχορό, ιποχόρισι, ι—отступать; отступление, уступка.
Ιρεμία, ι—спокойствие, покой, тишина.
Ιρινιχός—мирный.
Ιροιχός—героический.
'Ισιχος—тихий, спокойный.
Ισχιρός—мощный, могучий, могущественный.
'Ιτα, ι—поражение.
'Ιτε—или, либо.

Κ

Καβαλιχέβο—сидеть верхом.
Κάθαρμα, το—сволочь.
Καθίδριμα, το—учреждение.
Καθίχον, το—обязаность, долг, задача.
Καθισιχάζο—успокаивать.
Καθοδιγιτίς, ο—руководитель.
Καθός—а также.
Καθρεφτίζο—отражать.
Καλίβα, ι—изба, хижина, хибарка.
Καλίπτο—прикрывать, покрывать, (сумму).
Καλό—призывать, звать.
Καμουφλάρο—маскировать.
Κάνχελα, τα—решетка, перила.
Κανόνι, το—пушка
Κανονιχός—правилный, регулярный, нормальный.
Καπέλο—шляпа, шапка.
Κάπιος—кто-то, какой-то.
Καπνοδόχος, ο—труба (дымовая).
Καποτες—иногда, когда-то.

Κάπο — где-то, куда-то, где-нибудь, куда-нибудь, кое-где, около (приблизительно).

Καριδόδαςος, το—орешник.

Καςκέτο, το—фуражка.

Καταδίκι, ι—приговор, осуждение.

Καταδιόκο, καταδίοκςι, ι—преследовать; преследование, кара.

Κατάλιλος—подходящий, надлежащий, соответствующий.

Καταςπαράζο—истерзать.

Κατάςταςι, ι—положение, состояние.

Καταςτρέφο—уничтожать, разрушать.

Κατατρεγμένος—заставленный.

Κατέλοβα—овладевать, завоевывать.

Κατεφθίνο, κατέφθιςι, ι — направлять; направление.

Κατικό, κατικία, ι, κάτικος, ο—проживать, жить; жилище, квартира; житель, обитатель.

Κατορθόνο—достигать, добиваться.

Κεφάλεο, το—[1]) капитал, [2]) глава (книги).

Κιλάδα, ι—долина.

Κιματίζο — развеваться, колыхаться, реять.

Κινέζος, ο—китаец.

Κινίγι, το—охота, дичь.

Κίνιμα, το—движение (революц., рабочее и.т.д.)

Κίνιςι, ι—движение (вообще).

Κινονικί θέςι, ι—социальное (общественное) положение.

Κίντινος, ο—опасность.

Κιόλας—даже, же, уже.

Κιριότερος—главный.

Κιρίτο—об'влять, оглашать, проповедывать.

Κόκαλο, το—кость.

Κολτζακιάδα, ι—колчаковщина.

Κοντινός—близкий.

Κοντογύνι, το—полушубок.

Κόπος, ο—труд.

Κρατό—держать, удерживать. придерживать.

Κρεατομπόρεκο, το—пельмень.

Κρίβο—прятать, скрывать.

Κρίκος, ο—звено.

Κροκί, το—очерк.

Κςακολυθό—продолжать.

Κςανάςαζμα, το—передышка.

Κςεκάνο — покончить с..., добивать, уничтожать.

Κςεκινό—двинуться, отправляться, тронуться.

Κςεμπερδέβο—распутывать, покончить с...

Κςενοφερμένος—пришелец.

Κςεπλίνο—смывать, полоскать.

Κςεχαρβάλομα, το—дезорганизация.

Κςεχιλό—разливаться.

Κςίλο, το—[1]) палка, дерево, [2]) побок.

Κυβέντα—разговор, беседа.

Λ

Λαικός—народный.

Λαμπερός—яркий, блестящий.

Λάρικας, ο—лиственница (дерево).

Λικόπςαρο, το—щука.

Λίμνι, ι—озеро.

Λίνο — развязывать, решать (вопрос задачи).

Λοστός, ο—лом (инструмент).

Λόφος, ο—холм.

М

Μακρινί Ανατολί, ι—Дальный Восток.

Μακρὸχρονος—длительный, долголетний.

Μάλιςτα—даже, да.

Μανδίας, ο—шинель, плащ.

Μάρτιρας, ο, μαρτιρία, ι—[1]) мученик, [2]) свидетель; [1]) мученичество, свидетельство.

Ματοβαμένος—кровавый, кровью окрашенный.

Μάχι, ι, μαχιτικός—бой, сражение; боевой, воинствующий.

Μελετό—изучать.

Μερικί—некоторые, отдельные.

Μέρος—часть, участие, сторона, место.

Μετάδοςι, ι—передача.

Μεταχσί άλον—между прочим.
Μετονομάζο, μετονομασία, ι—переименовать; переименование.
Μέτοπο, το, μετοπικός—1) фронт 2) лоб; фронтовой, лобный.
Μιλίνκι, το—висок.
Μνίμα, το могила.
Μνίμι, ι—память.
Μόλις—едва, как только, еле.
Μολοτύτο—все-же.
Μονοεχςυσία, ι—единоличная власть.
Μονοπάτι, το—тропинка.
Μπερντές, ο—занавеска.
Μπομποβόλα, το—бомбомет.
Μπύκα, ι—дуло.
Μπύκλα, ι—кудри, локон.
Μύςκυλι, ι—мох.

N

Νάφτις, ο—матрос.
Νεαρός—молодой, юный.
Νεολέα, ι—молодежь.
Νέος—1) новый, 2) молодой, юный.
Νικιτίς, ο, νικιφόρος—победитель; победоносный.
Νοσοκομίο, το—больница, лазарет,
Νότα, τα—тыл.

O

Οβίδα, ι—снаряд.
Ομοβροντία, ι—залп.
'Ομος, ο—плечо.
'Οντας—будучи.
Οπλιζμένος—вооруженный.
'Οψι, ι—вид.
Οργιάζο — совершать оргии, свирепствовать.
Οργιζμένος—гневный.
Ορινός—горный.
'Οριο, το—предел, рубеж.
Ορμό—бросаться, кидаться, мчаться.
Οχιρόνο—укреплять.

П

Παγίδα, ι — капкан, ловушка, мышеловка.
Παλιάνθροπος, ο—негодяй, дрянь.
Πάνο-κάτο — около, приблизительно, примерно.
Παρά—чем, вопреки, как, слишком, без (о часе).
Παραδίνυμε — сдаваться, отдаваться, предаваться.
Παράδοσι, ι — 1) традиция, 2) сдача, передача, 3) клас. комната.
Παρακαταθίκι, ι—вклад.
Παρακολυθό—следить, следовать за...
Παράκςενος—странный.
Παραλιμένος—1) парализованный, разложенный 2) распутный.
Παραμονί, ι—канун.
Παράνκα, ι—барак, балаган.
Παραπόταμος, ο—приток реки.
Παρατίρισι, ι—замечание, примечание, наблюдение.
Παρελθόν, το—прошлое.
Παρτιζανιάδα, ι—партизанщина.
Παρυςιάζο — пред'являть, представлять.
Πασπατέβο—щупать, ощупывать.
Πάτομα, το—пол (комнаты), этаж.
Πατρίδα, ι—отечество, родина.
Πάχνι, ι—иней.
Πεδία, ι—просвещение.
Περικικλόνο—окружать, обступать.
Περιμένο—ждать, ожидать.
Περιπιύμε—ухаживать.
Περιπολία, ι—патрул.
Περίπτοσι, ι—случай.
Περιστατικό, το — случай, обстоятельство.
Περιυσία, ι—имущество, состояние.
Περίφανος—гордый.
Πέρνο το καταπόδι — преследовать по пятам.
Πετιύμε—бросаться, кидаться, выскакивать.
Πετιχένο (επιτιχένο)—успевать, удаваться, достигать цели.
Πιδό—прыгать, скакать.
Πιζματόδικος—упорный, упрямый.
Πιθαρχία, ι—дисциплина.
Πίθο—убеждать, уговаривать.

Πιχνός—густой, плотный.
Πιράζο—дразнить, трогать, обижать, расстраивать.
Πιρίνας—ядро, ячейка.
Πίρινος—огненный.
Πιροβολιχό, το, πιροβολιτίς, ο—артиллерия; артиллерист.
Πιροβολό, πιροβολιζμός, ο — стрелять; выстрел, стрельба.
Πλαχόνο—1) застигать, накрывать, 2) давить.
Πλαταγό—плескать.
Πλέριος—полный.
Πλιγί, ι.—πλιγομένος—рана; раненый.
Πλιθένο — размножать, увеличивать число, размножаться, увеличиваться.
Πλιθιζμός ο—население.
Πλίθος, το—толпа, сборище.
Πλιμέλιμα, το—проступок.
Πλιοπσιφία, ι—большинство, большинство голосов.
Πλιροφορία, ι—сведение, информация.
Πλοτί, ι—плот.
Πολεμιχί τέχνι, ι—военное дело.
Πολεμιςτίς, ο—боец, воин.
Πολεμοφόδια, τα — боевые припасы, амуниция.
Πολιβόλο, το—пулемет.
Πολιτιχός—1) политический, 2) гражданский.
Πολίτιμος—ценный, драгоценный.
Πραγματιχός, πραγματιχότιτα, ι—действительный, реальный; действительность, реальность.
Πριονιςτίριο, το—лесопильня.
Προαπαντό—встречать.
Προγεβματίζο—завтракать.
Προδοσιά, ι, προδίνο — предательство, измена; предавать, изменять.
Προεόνιος—извечный.
Προζβλιτιχός—оскорбительный, обидный
Πρόιν—бывший, прежний.
Προιπόθεσι, ι—предположение, предпосылка.
Προχ·ριξι, ι—прокламация.
Προλαβένο—предотвращать, предупреждать.
Προμιθέβο—поставлять, снабжать.
Προπολὺ—давно.
Προς—к, по направлению к...
Προσαρμόζο—приспособлять.
Προσέχο, προσεχτιχός—обращать внимание, остерегаться; внимательный, осторожный.
Προσθέτο — прибавлять, добавлять, складывать вместе.
Προσχαλό, πρόσχλισι, ι — приглашать, вызывать, звать; приглашение, вызов, зов.
Πρόσχοπος, ο—дозор.
Προσπαθό—стараться.
Προσχορό—примыкать.
Προταρχιχός—первоначальный.
Πρότασι, ι, προτίνο -- предложение; 1) предлагать, 2) держать наперевес (ружье).
Προτίτερα—прежде, раньше, до, перед.
Προτοπόρος—передовой, передовик.
Πρόφασι, ι—предлог.
Προφτένο—догонять, достигать, успевать
Προχορό—продвигаться, итти вперед.
Πσυνίζο—делать покупки.
Πτόμα, το—труп.
Πτόσι, ι—падение.

Ρ

Ραδιυργία, ι—подвох, козни.
Ριμάζο—опустошать, разорять.
Ρίχνο, ρίχνομε—бросать, кидать; бросаться, кидаться.
Ροχαλίζο—храпеть, хрипеть.

Σ

Σαχαράχιδες, ι—офицерня, военщина.
Σελίδα, ι—страница.
Σερβανί, το—чердак.
Σερβιρίζο—подавать на стол, преподносить.
Σιβυλέβυμε—советываться.
Σίγυρος—надежный, уверенный.

Σιζιτό—спорить, дебатировать, дискуссировать, обсуждать.
Σίθεσι, ι—состав, составление, композиция.
Σιμαντικός—значительный.
Σιμένο το εγερτίριο—бить тревогу.
Σιμετοχί, ι, σιμέτοχος участие, соучастие; участник, соучастник.
Σιμίο, τα—знак, пункт, точка.
Σιπλιρόνο, σιμπλιροματικός—пополнять, дополнять; дополнительный.
Σιμπλοκί, ι—стычка, схватка.
Σινάμα—причем.
Σιναντò—встречать.
Σί(ν)δεσι, ι—связь.
Σινέλεψι, ι—собрание.
Σινιδιτός—сезнательный.
Σινίθος—обычно.
Σινικία, ι—квартал.
Σινκεντρομένος—сосредоточенный, концентрированный.
Σινκινονία, ι—сообщение связь.
Σινοδέβο—сопровождать провожать.
Σίνταγμα, το, σινταγματάρχις, ο=1) полк, 2) конституция; полковник.
Σιντίνο—способствовать.
Σίντομος—краткий.
Σινχιζμένος—расстроенный, взволнованный.
Σιρά, ι—ряд, черед, очередь.
Σίσκεψι, ι—совещание.
Σίφονα, σιφονό—согласно; соглашаться, уславливаться.
Σιχαμερός—гнустный, мерзкий, отвратительный.
Σιχνά—часто.
Σιχορό—прощать, извинять.
Σκεβοφòρα, τα—обоз (воен.).
Σκεδόν—почти.
Σκέφτομε, σκέψι, ι—думать, мысль.
Σχιματίζο — создавать, образовывать, составлять, формировать.
Σκλιρός—твердый, жесткий, ожесточенный.
Σκοπός—1) цель, часовой.
Σκορπιζμένος—рассыпанный, разбросанный.
Σοβαρός—важный серьезный.
Σόμα τον καντέτον, το—кадетский корпус.
Σοτίρας, ο—спаситель.
Σοφίζομε—придумывать, выдумывать.
Σπαζμός, ο—судорога.
Σπάνια—редко.
Σταθερός—твердый, устойчивый. постоянный.
Σταθμός, ο—1) станция, 2) этап.
Σταματό—останавливаеть, останавливаться.
Στάχτι, ι—пепель, зола.
Στέλνο—посылать, отправлять.
Στερέοσι, ι—укрепление, упрочение.
Στιγμì, ι—миг, момент.
Στίθος, το—грудь.
Στìριγμα, το—опора.
Στολìσκος, ο—флотилия.
Στράτευμα, το—войско.
Στράτοδικίο, το—военный суд.
Στρατόνα, ι—казарма.
Στρατοπεδέβο, στρατοπέδεψι, ι—разбить лагерь, распологаться (воен.); расположение войск.
Στριφογιρίζο—извиваться.
Στρòμα, το—1) слой, прослойка, пласт, 2) матрас.
Σφιχτοχέρικα—скупо.

Т

Τα βγάζο πέρα—справляться с...
Τα(γ)ίζο—кормить.
Ταμπάκικο, το—кожевенное предприятие.
Τάφος, ο—могила.
Τάχα(τες)—будто-бы, якобы.
Ταχτικός—регулярный, аккуратный.
Τελεφτέος—последний.
Τελιοτικά—окончательно.
Τενία, ι—1) лента, 2) фильм, 3) солитер (глисты).
Τιμί, ι—1) цена, 2) честь.
Τιρανιζμένος—измученный.
Τί τρέχι;—что случилось? что такое? в чем дело?
Τιχέα—случайно.
Τιχένι—бывает, случается, встречается.

Τιχοδιοχσία, ι—авантюра, авантюризм.
Τμίμα, το—часть, участок, отдел, отделение.
Τὸλμι, ι—смелость.
Το σχάνο—убежать, удирать.
Τριπλασιάζο—утраивать.
Τριπὸνο—проникать, пробираться.
Τρομερός—грозный, страшный.
Τρόπος, ο—1) способ, образ, прием, 2) поведение, 3) достаток.
Τὸλι, το—марля.
Τυφέκιζμα, το—расстрел.

Υ

Υδετερότιτα, ι,—нейтралитет.
Υίσκι, το—виски (крепкий напиток).
Υνκαρέζος, ο—венгерец, мадьяр.

Φ

Φέρυμε, φέρσιμο, το—вести себя, относиться, обращаться, поступать; поведение, отношение, обращение, поступок.
Φίλακας, ο—сторож, хранитель
Φιλότιμο, το—самолюбие.
Φιόνκος, ο—бант.
Φισέκι, το—патрон (ружья).
Φόδρα, ι—подкладка.
Φορτοεκφορτοτίς, ο—грузчик.
Φοτιζμένος—освещенный.
Φριχόδικος—ужасный, ужасающий.
Φτάνο—доходить до ч.-л., добираться, прибывать, достигать, догонять, 2) быть, достаточным.
Φρυρά, ι—горнизон, стража, гвардия, охрана.

Χ

Χαμόδεντρο, το—куст.
Χαμοκέλα, ι—лачуга.
Χαμός, ο—гибель.
Χαρακόματα, τα—окопы, траншеи.
Χερετό—приветствовать, кланяться.
Χερονομία, ι—жест.
Χίνο—лить, выливать, наливать, разливать.
Χιροβομβίδα, ι—граната.
Χρισιμοπιό—использовывать, употреблять.
Χτίριο, το—здание, строение, постройка.
Χτιπιτός—яркий, бьющий в глаза.
Χοριυδάκι, το—деревушка.
Χοχλακίζο—клокотать, бурлить.

Стат. форм.110×150—печ. лист.3—Тіраж 1000—в листе 27,745

Міскліт 1666—Маріупіль, держдрукарня. —Зам. 3994

ЦЕНА—80 КОП.
ТІМІ - 80 КОП.